

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

mardi

22-11-2005

Matin

dinsdag

22-11-2005

Voormiddag

cdH	centre démocrate Humaniste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	Front National
MR	Mouvement réformateur
N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti socialiste
sp.a-spirit	Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht
Vlaams Belang	Vlaams Belang
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 51 0000/000	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 51 0000/000	Parlementair stuk van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions ; les annexes se trouvent dans une brochure séparée (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken; de bijlagen zijn in een aparte brochure opgenomen (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	séance plénière	PLEN	Plenum
COM	réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be	www.deKamer.be
e-mail : publications@laChambre.be	e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

Question de Mme Inga Verhaert au ministre des Affaires étrangères sur "le report de l'utilisation obligatoire du passeport biométrique pour les Européens qui se rendent aux Etats-Unis" (n° 7904)

Orateurs: **Inga Verhaert, Karel De Gucht**, ministre des Affaires étrangères

Question de M. Dirk Van der Maelen au ministre des Affaires étrangères sur "l'achat, par la multinationale belge Sogem, de cassitérite (minerai d'étain) exploitée illégalement dans l'est de la République démocratique du Congo" (n° 7909)

Orateurs: **Dirk Van der Maelen**, président du groupe sp.a-spirit, **Karel De Gucht**, ministre des Affaires étrangères, **Francis Van den Eynde**

Question de M. Francis Van den Eynde au ministre des Affaires étrangères sur "l'octroi de subsides à la délégation palestinienne" (n° 7969)

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Karel De Gucht**, ministre des Affaires étrangères

Question de M. Dirk Van der Maelen au ministre des Affaires étrangères sur "les violations massives des droits de l'homme par les FARDC au Sud-Kivu" (n° 8002)

Orateurs: **Dirk Van der Maelen**, président du groupe sp.a-spirit, **Karel De Gucht**, ministre des Affaires étrangères

Questions jointes de 11
- Mme Nathalie Muylle au ministre des Affaires étrangères sur "l'arrestation du père belge Guy Theunis" (n° 8020) 11
- Mme Inga Verhaert au ministre des Affaires étrangères sur "l'arrestation du père Theunis par les autorités rwandaises et son renvoi par un tribunal gacaca devant un tribunal ordinaire" (n° 8036) 11
- M. Francis Van den Eynde au ministre des Affaires étrangères sur "les négociations avec le gouvernement rwandais concernant la libération du Père Theunis" (n° 8085) 11
- Mme Valérie Déom au ministre des Affaires étrangères sur "le dossier Theunis" (n° 8942) 11

Orateurs: **Nathalie Muylle, Inga Verhaert, Francis Van den Eynde, Valérie Déom, Karel De Gucht**, ministre des Affaires étrangères

Question de Mme Nathalie Muylle au ministre des Affaires étrangères sur "la mission qui incombe à Jos Geysels en sa qualité d'ambassadeur d'Institution Building" (n° 8140) 22

Orateurs: **Nathalie Muylle, Karel De Gucht**,

INHOUD

Vraag van mevrouw Inga Verhaert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het uitstel van het verplicht gebruik van een biometrisch paspoort voor Europeanen die naar de Verenigde Staten reizen" (nr. 7904) 1

Sprekers: **Inga Verhaert, Karel De Gucht**, minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de aankoop door de Belgische multinational Sogem van illegaal ontgind cassiteriet (tinerts) in het oosten van de Democratische Republiek Congo" (nr. 7909) 2

Sprekers: **Dirk Van der Maelen**, voorzitter van de sp.a-spirit-fractie, **Karel De Gucht**, minister van Buitenlandse Zaken, **Francis Van den Eynde**

Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het toekennen van subsidies aan de Palestijnse delegatie" (nr. 7969) 7

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Karel De Gucht**, minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de massale mensenrechtenschendingen door de FARDC in Zuid-Kivu" (nr. 8002) 8

Sprekers: **Dirk Van der Maelen**, voorzitter van de sp.a-spirit-fractie, **Karel De Gucht**, minister van Buitenlandse Zaken

Samengevoegde vragen van 11
- mevrouw Nathalie Muylle aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de aanhouding van de Belgische pater Guy Theunis" (nr. 8020) 11
- mevrouw Inga Verhaert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de arrestatie van pater Theunis door de Rwandese overheid en zijn doorverwijzing door de gacaca naar een gewone rechtbank" (nr. 8036) 11
- de heer Francis Van den Eynde aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de onderhandelingen met de Rwandese regering omtrent de vrijlating van Pater Theunis" (nr. 8085) 11
- mevrouw Valérie Déom aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het dossier-Theunis" (nr. 8942) 11

Sprekers: **Nathalie Muylle, Inga Verhaert, Francis Van den Eynde, Valérie Déom, Karel De Gucht**, minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van mevrouw Nathalie Muylle aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de taak van Jos Geysels als ambassadeur van Institution Building" (nr. 8140) 22

Sprekers: **Nathalie Muylle, Karel De Gucht**,

ministre des Affaires étrangères

minister van Buitenlandse Zaken

Question de M. Jean-Marc Delizée au ministre des Affaires étrangères sur "l'après-transition politique en Afghanistan" (n° 8247) <i>Orateurs: Jean-Marc Delizée, Karel De Gucht</i> , ministre des Affaires étrangères	24	Vraag van de heer Jean-Marc Delizée aan de minister Buitenlandse Zaken over "de toestand in Afghanistan na de politieke overgang" (nr. 8247) <i>Sprekers: Jean-Marc Delizée, Karel De Gucht</i> , minister van Buitenlandse Zaken	24
Question de Mme Annemie Turtelboom au ministre des Affaires étrangères sur "l'intention du Vatican d'exclure les homosexuels des séminaires" (n° 8280) <i>Orateurs: Annemie Turtelboom, Karel De Gucht</i> , ministre des Affaires étrangères	27	Vraag van mevrouw Annemie Turtelboom aan de minister Buitenlandse Zaken over "het voornemen van het Vaticaan om homoseksuelen te weren uit seminaries" (nr. 8280) <i>Sprekers: Annemie Turtelboom, Karel De Gucht</i> , minister van Buitenlandse Zaken	27
Questions jointes de - M. Mohammed Boukourna au ministre des Affaires étrangères sur "la loi colombienne 'justice et paix'" (n° 8293) - Mme Marie Nagy au ministre des Affaires étrangères sur "la position de l'Union européenne à propos de la loi 'justice et paix' en Colombie" (n° 8582) <i>Orateurs: Mohammed Boukourna, Karel De Gucht</i> , ministre des Affaires étrangères, Marie Nagy	29 29 29	Samengevoegde vragen van - de heer Mohammed Boukourna aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de Colombiaanse wet van 'rechtvaardigheid en vrede'" (nr. 8293) - mevrouw Marie Nagy aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het Europese standpunt over de Colombiaanse wet 'rechtvaardigheid en vrede'" (nr. 8582) <i>Sprekers: Mohammed Boukourna, Karel De Gucht</i> , minister van Buitenlandse Zaken, Marie Nagy	29 29 29
Questions jointes de - Mme Inga Verhaert au ministre des Affaires étrangères sur "les échanges d'étudiants entre la Belgique et les États-Unis" (n° 8309) - Mme Hilde Vautmans au ministre des Affaires étrangères sur "la modification des règles d'accès aux programmes d'échange d'étudiants pour les États-Unis" (n° 8927) <i>Orateurs: Inga Verhaert, Hilde Vautmans, Karel De Gucht</i> , ministre des Affaires étrangères	33 33 34	Samengevoegde vragen van - mevrouw Inga Verhaert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de leerlingenuitwisselingen tussen België en de Verenigde Staten" (nr. 8309) - mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de wijziging van de toegangsregels voor uitwisselingsstudenten naar Amerika" (nr. 8927) <i>Sprekers: Inga Verhaert, Hilde Vautmans, Karel De Gucht</i> , minister van Buitenlandse Zaken	33 33 33
Question de M. Francis Van den Eynde au ministre des Affaires étrangères sur "l'armée congolaise" (n° 8405) <i>Orateurs: Francis Van den Eynde, Karel De Gucht</i> , ministre des Affaires étrangères	35	Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het Congolese leger" (nr. 8405) <i>Sprekers: Francis Van den Eynde, Karel De Gucht</i> , minister van Buitenlandse Zaken	35
Question de M. Roel Deseyn au ministre des Affaires étrangères sur "l'expulsion de parlementaires lors de la réunion entre le G24 et le FMI" (n° 8448) <i>Orateurs: Roel Deseyn, Karel De Gucht</i> , ministre des Affaires étrangères, Inga Verhaert	37	Vraag van de heer Roel Deseyn aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het verwijderen van parlementsleden op de G24-meeting met het IMF" (nr. 8448) <i>Sprekers: Roel Deseyn, Karel De Gucht</i> , minister van Buitenlandse Zaken, Inga Verhaert	37
Question de Mme Karine Lalieux au ministre des Affaires étrangères sur "l'extradition d'Hissène Habré" (n° 8546) <i>Orateurs: Karine Lalieux, Karel De Gucht</i> , ministre des Affaires étrangères	39	Vraag van mevrouw Karine Lalieux aan de minister Buitenlandse Zaken over "de uitlevering van Hissène Habré" (nr. 8546) <i>Sprekers: Karine Lalieux, Karel De Gucht</i> , minister van Buitenlandse Zaken	39
Questions jointes de - M. Eric Libert au ministre des Affaires étrangères sur "la mise en oeuvre par la Belgique de l'arrêt	40 40	Samengevoegde vragen van - de heer Eric Libert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de uitvoering door	40 40

de la Cour européenne des droits de l'homme du 23 juillet 1968" (n° 8725)

- M. Eric Libert au ministre des Affaires étrangères sur "la position défendue par le gouvernement belge le 22 novembre au cours de l'audition prévue par la commission des Questions juridiques du Conseil de l'Europe et ayant à l'ordre du jour la convention-cadre pour la protection de minorités nationales" (n 9068)

Orateurs: **Eric Libert, Karel De Gucht**, ministre des Affaires étrangères

Question de Mme Inga Verhaert au ministre des Affaires étrangères sur "l'augmentation du nombre d'armes légères présentes dans la région des grands lacs" (n° 8905)

Orateurs: **Inga Verhaert, Karel De Gucht**, ministre des Affaires étrangères, **Eric Libert**

België van het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 23 juli 1968" (nr. 8725)

- de heer Eric Libert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het standpunt dat de Belgische regering op 22 november tijdens de hoorzitting van de commissie Juridische Vraagstukken van de Raad van Europa inzake de raamovereenkomst ter bescherming van de nationale minderheden zal verdedigen" (nr. 9068)

Sprekers: **Eric Libert, Karel De Gucht**, minister van Buitenlandse Zaken

Vraag van mevrouw Inga Verhaert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de toename van het aantal lichte wapens in de regio van de Grote Meren" (nr. 8905)

Sprekers: **Inga Verhaert, Karel De Gucht**, minister van Buitenlandse Zaken, **Eric Libert**

COMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURESCOMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN

du

van

MARDI 22 NOVEMBRE 2005

DINSDAG 22 NOVEMBER 2005

Matin

Voormiddag

De vragen en interpellaties vangen aan om 10.14 uur.

Voorzitter: de heer Karel Pinxten.

Les questions et les interpellations commencent à 10.14 heures.

Président: M. Karel Pinxten.

01 Vraag van mevrouw Inga Verhaert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het uitstel van het verplicht gebruik van een biometrisch paspoort voor Europeanen die naar de Verenigde Staten reizen" (nr. 7904)

01 Question de Mme Inga Verhaert au ministre des Affaires étrangères sur "le report de l'utilisation obligatoire du passeport biométrique pour les Européens qui se rendent aux Etats-Unis" (n° 7904)

01.01 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb deze vraag ingediend in juli. De door minister van Binnenlandse Veiligheid Michael Chertoff vooropgestelde termijn is intussen verstreken. Hij had al een deadline uitgesteld tot 26 oktober 2006, dus misschien is de zaak ondertussen gewijzigd.

Mijn eerste vraag betreft dan ook de stand van zaken. Mijnheer de minister, hoe werd u door de Amerikaanse overheid op de hoogte gebracht van de reden voor het uitstel?

Tot 26 oktober zou het Visa Waiver Program dat geldig was voor België behouden blijven. Is dat nu nog het geval of is er iets veranderd na die datum? Wat voor gevolgen zal het Amerikaanse uitstel hebben voor de invoering van een biometrisch paspoort voor Belgische onderdanen?

Ten slotte, als de deadline intussen is aangepast, zal de Belgische overheid vanaf 26 oktober ook in omgekeerde richting aan Amerikaanse burgers die naar België reizen de verplichting opleggen om een biometrisch paspoort dan wel een visum voor te leggen?

01.01 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Le gouvernement américain avait fixé une date pour l'utilisation obligatoire du passeport biométrique pour les Européens se rendant aux Etats-Unis. Cette date est à présent dépassée.

Comment le ministre a-t-il été informé du report de la mesure? Y a-t-il eu d'autres changements depuis le 26 octobre? Quelles sont les conséquences de ce report pour les citoyens belges? L'État belge va-t-il imposer à son tour l'utilisation d'un passeport biométrique ou d'un visa?

01.02 Minister Karel De Gucht: Mijnheer de voorzitter, ik moet zeggen dat de Amerikaanse overheid ons in feite altijd haar voornemen heeft bekendgemaakt en daarbij rekening heeft gehouden met het feit dat bepaalde landen die het Visa waiver program genieten niet op tijd klaar zouden zijn om de termijn van 26 oktober 2005 te kunnen eerbiedigen.

De landen die momenteel het programma in kwestie genieten, onder meer België, zullen het tot 26 oktober 2006 blijven genieten. Het biometrisch paspoort is in België al ingevoerd. Alle Belgen die een paspoortaanvraag indienen ontvangen reeds sedert 1 februari 2005

01.02 Karel De Gucht, ministre: Le gouvernement américain nous a toujours fait part de ses intentions. Les pays qui bénéficient actuellement des dispositions du "Visa Waiver Program" (VWP), dont la Belgique, continueront d'en bénéficier jusqu'au 26 octobre 2006. Depuis le 1er février 2005, tous les Belges introduisant une demande de

een dergelijk document.

De paspoorten van het oude model, zonder chip, maar met een met de machine leesbare zone op pagina 2, blijven geldig om zonder visum naar de Verenigde Staten te kunnen reizen. Aangezien de Belgische paspoorten van het oude model onder bepaalde voorwaarden geldig blijven om zonder visum het grondgebied van de Verenigde Staten te kunnen betreden, overwegen de Europese landen niet om een meer dwingende maatregel ten opzichte van de Amerikaanse onderdanen in te voeren. Deze zullen dus in de Schengen-ruimte met hun oud paspoort toegelaten blijven, ook tot 26 oktober 2006.

pasport reçoivent un passeport biométrique. Les anciens passeports – sans puce électronique, mais dotés en page 2 d'une zone destinée à la lecture par machine – permettent toujours de se rendre aux États-Unis sans visa. C'est pourquoi les pays européens n'envisagent pas d'instaurer une mesure plus contraignante envers les citoyens américains, qui pourront accéder à l'espace Schengen avec leur ancien passeport jusqu'au 26 octobre.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de aankoop door de Belgische multinational Sogem van illegaal ontgind cassiteriet (tinerts) in het oosten van de Democratische Republiek Congo" (nr. 7909)

02 Question de M. Dirk Van der Maelen au ministre des Affaires étrangères sur "l'achat, par la multinationale belge Sogem, de cassitérite (minerai d'étain) exploitée illégalement dans l'est de la République démocratique du Congo" (n° 7909)

02.01 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag dateert van 2 augustus. Tijdens de vakantie was er een rapport van Global Witness, gevolgd door een uitzending op Channel 4. Daaruit bleek overduidelijk dat de winning van cassiteriet, tinerts, en voor een deel coltan, waarbij de Belgische maatschappij Sogem betrokken is, in Congo wordt georganiseerd op een manier dat ik mij daar wel vragen moet bij stellen en het zijn die vragen die ik u voorleg.

Ten eerste, het blijkt dat het zogenaamde officiële leger van Congo daar het hele terrein bewaakt, de transporten volgt en zich daarvoor laat betalen op een manier die ik illegaal noem. Ik concludeer daaruit dat de opbrengst van die natuurlijke rijkdommen helemaal niet toevloei't naar de Congolese regering en dat men hiermee illegale elementen in het Congolese leger instandhoudt. Hebt u daarover al gepraat met de Congolese regering en haar daarop gewezen?

Als wij dat land uit het moeras moeten halen, zullen wij dat niet alleen met onze hulp kunnen doen. Het gaat tenslotte om een belangrijk bedrag van om en bij 5 miljard oude Belgische frank. Ik denk dat ook de rijkdom, die voortkomt uit de exploitatie van de natuurlijke rijkdommen, naar dat land, naar die regering en vooral naar dat volk moet gaan. Wij geven geld, maar stellen vast dat er van de natuurlijke rijkdommen misbruik wordt gemaakt. Kunnen wij op die manier blijven voortwerken?

Hebt u contact opgenomen met Sogem om erop te wijzen dat men vragen kan stellen bij die exploitatie? Vindt dat bedrijf dat ethisch aanvaardbaar?

Ten slotte, heeft België stappen genomen op internationaal vlak om de economische actoren in dit conflictgebied aan te zetten over te

02.01 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Un rapport de Global Witness et une émission diffusée sur Channel 4 ont révélé que l'extraction de minerai d'étain et de coltan au Congo, activités dans lesquelles la société belge Sogem est impliquée, se fait sous la supervision de la soi-disant armée officielle du Congo, qui se fait royalement payer pour ce service. Les revenus générés par l'exploitation de ces richesses naturelles échappent ainsi à la population.

Le ministre a-t-il déjà attiré l'attention du gouvernement congolais sur cette situation? La Belgique peut-elle, dans de telles conditions, continuer à soutenir financièrement le Congo? Le ministre a-t-il attiré l'attention de la société Sogem sur le caractère inacceptable de ces exploitations dans l'est du Congo? La Belgique a-t-elle pris des initiatives au plan international pour inciter les entreprises concernées à opter pour une exploitation responsable de ces richesses?

gaan tot een verantwoorde exploitatie van die rijkdommen?

02.02 Minister **Karel De Gucht**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van der Maelen, het desbetreffend rapport van Global Witness over de illegale exploitatie van cassiteriet, tinerts, in Oost-Congo is mij wel degelijk goed bekend. Het team van Global Witness werd trouwens op mijn departement ontvangen. Het rapport werd daarbij grondig doorgelicht. Onze diplomatieke posten in het gebied van de Grote Meren kregen vervolgens uitgebreid verslag over deze kwestie. Er werd hen ook gevraagd om alert te zijn in dit dossier.

Ik wil trouwens zeggen dat, telkens er een belangrijk internationaal dossier over deze regio verschijnt, recent bijvoorbeeld over de International Crisis Group, er onmiddellijk een samenvatting wordt gemaakt voor alle diensthoofden in die streek en in het gebied om hen op de hoogte te brengen van de nieuwe gegevens.

Ook met het bedrijf Sogem, waarvan Umicore een belangrijke aandeelhouder is, werd contact opgenomen zodat het bedrijf verduidelijking kon geven inzake zijn aanwezigheid in Oost-Congo en zijn betrokkenheid bij de cassiteriethandel.

Er zijn inderdaad duidelijke aanwijzingen dat niet alleen militairen, maar ook verdachte netwerken, niet zelden met buitenlandse steun, betrokken zijn bij de illegale exploitatie van cassiteriet. De douaneopbrengsten komen vaak niet in de staatskas terecht, ook omdat de productie via illegale wegen het land wordt uitgevoerd. Zolang de Congolese autoriteiten het staatsgezag over het gebied niet hebben hersteld, is het onmogelijk om precies te weten waar de inkomsten uit deze handel en smokkel heen vloeien.

Ik wil eraan toevoegen dat wij momenteel aan een nota werken over de manier waarop men via internationale middelen vat zou kunnen krijgen op de export van erts in het algemeen uit Congo. Hoe kan men een aantal principes van het Kimberley-proces toepassen op erts? Hoe men dat doet, is niet zo evident. Dat is vrij moeilijk.

Ik heb bij verschillende gelegenheden de Congolese autoriteiten in duidelijke bewoordingen gewezen op de noodzaak van goed economisch bestuur en transparantie, specifiek ook in de mijnsector. Ik heb schriftelijk aan president Kabila voorgesteld om bij de eerstkomende gelegenheid in een open dialoog deze thema's te bespreken en ik heb hem daarbij ook duidelijk gewezen op de noodzaak om de Code Minier, die oneerlijke en niet-transparante praktijken in de mijnsector moet tegengaan, onverkort en effectief toe te passen. U weet wat de reactie is als men een brief schrijft aan president Kabila.

Voorts heb ik heel vaak gewezen op de noodzaak van een goede discipline, maar ook van een billijke betaling.

Het is belangrijk dat wij in dit stadium onze hulp aan Congo zeker voortzetten, precies om de capaciteit van de Congolese staat en zijn instellingen te versterken zodat de hierboven beschreven wanpraktijken effectief kunnen worden bestreden.

Wij kunnen dat niet alleen. Ik denk dat de eerste verantwoordelijkheid ligt bij de internationale gemeenschap. U weet dat er vanuit de UNO

02.02 **Karel De Gucht**, ministre: L'équipe de Global Witness a été reçue à mon département et le rapport a été commenté dans le détail. Nos postes diplomatiques dans la région des Grands Lacs ont reçu un compte rendu circonstancié et il leur a été demandé d'être vigilants. Tous les chefs de service ont aussi reçu un résumé du rapport. La société Sogem a été priée de fournir des éclaircissements à propos de sa présence dans l'est du Congo et de son implication.

Il y a effectivement des indices d'exploitation illégale de minerai d'étain. Il sera impossible de connaître la destination des recettes tant que les autorités congolaises n'auront pas restauré l'autorité de l'État dans l'est du Congo. Nous examinons par ailleurs la possibilité d'appliquer les principes de Kimberley à l'exportation de minerais à partir du Congo.

J'ai souligné auprès des autorités congolaises la nécessité de mener une gestion économique correcte et le besoin de transparence, en particulier dans le secteur minier aussi. J'ai proposé par courrier au président Kabila de discuter de ces thèmes avec lui et j'ai insisté sur la nécessité d'appliquer effectivement le code minier.

Nous devons continuer à soutenir le Congo pour renforcer l'Etat et ses institutions, de sorte à mieux pouvoir lutter contre de telles pratiques illicites. Seuls, nous n'y arriverons cependant pas. La communauté internationale est investie à ce niveau d'une grande responsabilité. L'ONU a proposé la création d'une commission de bonne gestion économique au Congo mais le président Kabila a violemment rejeté cette proposition en la qualifiant injustement d'atteinte à la souveraineté nationale du Congo. Le fait que

een voorstel is geweest om een commissie voor goed bestuur in te richten in Congo, zoals die trouwens in Liberia effectief is en die nu door de nieuwe presidente ook verlengd is tot 2008. President Kabila heeft er alles aan gedaan om die commissie voor goed economisch bestuur onderuit te halen, zeggende dat het een aanslag was op de nationale soevereiniteit, wat naar mijn bescheiden mening lulkoek is. Dat heeft met nationale soevereiniteit niets te maken. Helemaal niet. Ik moet vaststellen – daarom verwijs ik ook naar de internationale gemeenschap – dat een aantal landen met het oog op de verkiezingen terugvallen in hun oude gewoonte, namelijk de persoon steunen en er alles van verdragen waarvan ze denken dat hij eventueel de verkiezingen zou kunnen winnen. Dat ondermijnt de effectiviteit van de internationale gemeenschap in Congo zeer sterk, met name op dit ogenblik, wat een spijtige zaak is.

Ik heb daarnet gezegd dat het bedrijf Sogem Traxys recentelijk voor een uitgebreid bezoek ontvangen is op mijn departement. Daarbij was ook een expert van de Conflict Research Group van de Gentse universiteit aanwezig, die de onafhankelijke audit heeft gemaakt waarnaar het geachte lid in de aanloop tot zijn vraagstelling verwijst. Het rapport geeft onder meer informatie over de business partners van Sogem in Oost-Congo; de commerciële relaties tussen Sogem Traxys en die bedrijven; evidentior het feit dat die bedrijven nooit samengewerkt hebben met milities; het feit dat twee belangrijke commerciële partners van Sogem Traxys opvallende stappen hebben gezet om lokale ventures aan te gaan, evenals de oprichting van coöperatieven in de mijnsector, wat niet in dank wordt afgenomen door bepaalde politieke machtshebbers in het gebied, die de hele sector zelf willen blijven controleren; het feit dat de aanpak van Sogem Traxys duidelijk maakt dat men toch in een dergelijke conflictzone als bedrijf kan optreden met respect voor het algemeen welzijn van de bevolking.

Het rapport vraagt dat Sogem Traxys ook in de toekomst prioritaire aandacht zou geven aan de ontwikkeling van lokale ventures, onder andere coöperatieven, inachtneming van de nodige afstand tegenover politieke figuren en een betere controle op de arbeidsvoorwaarden in de mijnsector, onder meer met het oog op het tegengaan van kinderarbeid en praktijken van slavenarbeid.

Sogem Traxys werd nooit gecontacteerd door Global Witness en het bedrijf kreeg dus nooit de kans om zijn activiteiten en de genomen maatregelen toe te lichten. Overigens kwam Unicore Sogem al tussenbeide bij sommige van haar klanten, afnemers van cassiteriet - de verwerking gebeurt veelal in raffinaderijen in Indonesië en Maleisië - toen werd vernomen dat zij ook aankochten bij verdachte leveranciers. Het bedrijf beweert dat het al vele jaren aandringt op een betere controle in die sector.

Sogem Traxys staat positief tegenover eventuele Belgische initiatieven gericht op transparantie in de mijnsector en de versterking van de traceerbaarheid van mineralen, naar voorbeeld van het Kimberley-proces in de diamantsector.

Ik overweeg van mijn kant om in het najaar een rondetafelconferentie te organiseren over de mijnsector in de DRC. Bedoeling zou zijn om de bedrijven te wijzen op hun verantwoordelijkheid in die delicate sector en hen aan te sporen tot het in acht nemen van een

certaines pays soutiennent certains candidats en vue des élections mine aussi l'efficacité de la communauté internationale au Congo.

Les entreprises Sogem/Traxys ont récemment été reçues dans mon département et nous avons eu un long entretien en présence d'un expert du "conflict research group" de l'Université de Gand qui a procédé à un audit indépendant sur ce sujet. Le rapport de cet audit contient des informations sur les partenaires et les relations commerciales de Sogem/Traxys à l'est du Congo et affirme que ces entreprises n'ont jamais collaboré avec des milices et qu'elles ont toujours agi dans le respect du bien-être général de la population. Le rapport demande que Sogem/Traxys continuent à l'avenir à prioritairement développer des "ventures" locales, qu'elles marquent la distance nécessaire par rapport aux personnalités politiques et qu'elles améliorent le contrôle des conditions de travail dans le secteur minier.

Sogem/Traxys n'ont jamais été contactées par Global Witness, n'ont jamais eu l'occasion d'expliquer leurs activités et prétendent même insister depuis des années déjà sur la nécessité de renforcer les contrôles dans ce secteur.

J'envisage d'organiser une table ronde sur le secteur minier au Congo pour sensibiliser les entreprises à leur responsabilité et les inciter à respecter un code de bonne conduite. Des spécialistes de nos universités pourraient participer à cette conférence et peut-être même pourrait-il en découler une mission interuniversitaire dans l'est du Congo.

La Belgique prend elle-même des initiatives et soutient les efforts internationaux aux Nations unies

gedragscode. Daarbij zouden ook specialisten van onze universiteiten aanwezig kunnen zijn, die een uitstekende expertise op dat vlak hebben. Er zou zelfs een Belgische interuniversitaire missie naar Oost-Congo uit voort kunnen vloeien.

België is hetzij initiatiefnemer, hetzij bieder van actieve steun bij alle internationale stappen om te komen tot verantwoord ondernemerschap en tot een goed economisch bestuur in Congo. Het is dan ook met grote belangstelling dat wij initiatieven volgen, hetzij vanwege het sanctiecomité dat moet toezien op de toepassing van het wapenembargo in Congo, hetzij vanwege de recente ministeriële vergadering van de internationale conferentie voor de Grote Meren, om een mechanisme uit te werken dat de traceerbaarheid van de strategische grondstoffen mogelijk moet maken. Tevens liggen wij mee aan de basis van een recent VN-initiatief dat erop gericht is een mechanisme ter bevordering van goed economisch bestuur en transparantie in Congo te creëren. Wij willen daarin een actieve rol blijven spelen.

Ten slotte hebben wij recent ook besloten een belangrijk project van de Internationale Arbeidsorganisatie ter verbetering van de arbeidsvoorwaarden in de Katangese mijnsector financieel te ondersteunen. Ik geef u echter mee dat de mijnsector in Congo een bijzonder moeilijke aangelegenheid is. Als we er iets aan willen doen, moet aan drie voorwaarden zijn voldaan. Ten eerste is dat een min of meer nationaal georganiseerd leger. Ten tweede zijn dat verkiezingen met daarna, als derde voorwaarde, een verhoogde druk van de internationale gemeenschap. Vanzelf zal het immers nooit in orde komen.

02.03 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Ik heb met veel belangstelling geluisterd naar het antwoord van de minister en ik apprecieer de inspanningen die hij levert. Ik ben alleen benieuwd naar de verdere gevolgen van dit uitgestippelde beleid en zou dan ook graag verder op de hoogte blijven.

U spreekt onder meer over een ronde tafelconferentie in de laatste helft van dit jaar. Wanneer zou dat precies zijn, heeft u daar al zicht op? Het jaar is immers bijna voorbij. Is er een manier om ons daarvan op de hoogte te houden, of moeten wij u daarover – en dat is voor mij geen probleem – opnieuw ondervragen?

02.04 Minister Karel De Gucht: Ik heb niet zoveel geheimen.

Een aantal universiteiten heeft een vrij gedegen kennis van de mijnsector: er zitten specialisten in Gent en in Brussel. Op het kabinet werken wij op dit moment aan een nota over de traceerbaarheid. Wegens een heleboel redenen waarop ik nu niet zal ingaan is dat echter moeilijker dan in het Kimberly-proces. Ik wil eerst een nota klaar hebben met voorstellen die ook daadwerkelijk toepasbaar zijn, vooraleer een dergelijke rondetafelconferentie bijeen te roepen. Volgens mij moet het immers een van de onderwerpen zijn. Vandaar dus het engagement van de mijn groepen om het te verkrijgen. Ik denk dat we die nota in de komende weken zullen kunnen finaliseren. Het is mijn bedoeling om eind dit jaar, begin volgend jaar, wel degelijk een dergelijke ronde tafelconferentie te houden.

Een ander project waarmee we bezig zijn en dat deel zal uitmaken

aussi bien qu'à l'OIT afin de permettre l'avènement d'un entrepreneuriat responsable et d'une bonne administration économique au Congo. Elle participe à la recherche d'un mécanisme qui y rende possible la traçabilité des matières premières stratégiques.

Le dossier du secteur minier au Congo est particulièrement complexe. Il faudrait remplir trois conditions pour parvenir à une solution: une armée organisée à l'échelon national, des élections et des pressions plus fortes de la part de la communauté internationale.

02.03 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): J'apprécie les efforts fournis par le ministre. Quand compte-t-il organiser cette table ronde? Comment en serons-nous informés?

02.04 Karel De Gucht, ministre: Plusieurs universités belges connaissent très bien le secteur minier au Congo. Nous nous attelons actuellement à rédiger une note sur la traçabilité des minerais au Congo mais il est difficile d'appliquer les principes dits de Kimberley aux exportations de minerais. Quoi qu'il en soit, il convient de bien préparer nos propositions afin d'amener le secteur minier à souscrire certains engagements.

Autre projet de table ronde:

van die gesprekken, is de transportsector in Congo. Ook dat is een moeilijke aangelegenheid. U weet dat er een plan bestaat om de havens in Congo aan te passen. Ik zou het 'moderniseren' kunnen noemen, maar u mag zich daarbij geen overdreven voorstellingen maken, want ik bedoel gewoon dat ze moeten werken. Het zou gaan om Matadi, Kinshasa en Kisangani.

We onderhandelen daarover al maanden met de Congolese autoriteiten, omdat er zowel van de haven van Antwerpen als van de haven van Brussel een grote bereidheid is om daarin als partner op te treden, op voorwaarde dat men controle heeft op wat er effectief gebeurt. Ik vind ook dat we het, als we er geen controle over hebben, niet moeten doen. Ik heb nu de indruk dat we dicht bij een doorbraak staan en dat de Congolese autoriteiten er inderdaad mee zullen instemmen dat we het beheer van de havens in de overgangsfase mee op ons nemen. Dat maakt deel uit van een tweede ronde tafelconferentie.

Ik zou graag willen starten met die verschillende initiatieven op het ogenblik dat ik begin volgend jaar naar Congo ga. Ik wil echter maar naar Congo gaan als eerst het referendum achter de rug is. Het is gepland voor 18 december en ik hoop dat het lukt, dat het op die datum effectief zal doorgaan. Als het niet zou lukken voor het einde van het jaar, vrees ik trouwens dat men voor zware problemen zal staan.

Mijn vrees is niet dat er geen referendum zou komen. Mijn vrees is zelfs niet dat er geen verkiezingen zouden komen. Men ziet nu zeer goed dat men zich in Congo in de voorbereidingsfase van de verkiezingen bevindt en dat alle politieke krachten zich daarop richten. Men ziet trouwens bewegingen tussen de verschillende politieke partijen met het oog op die verkiezingen.

Ik wil echter wel eerst weten wat de data zijn vooraleer ik concrete stappen zet. Dat is de stand van zaken.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Wij komen thans aan de samengevoegde vragen en interpellaties nrs. 7915, 679 en 8400 van de heer Tastenhoye en nr. 8004 van de heer Van den Eynde. De heer Guido Tastenhoye heeft mij meegedeeld dat hij niet aanwezig kan zijn. Zijn vragen en interpellaties worden uitgesteld. Worden daardoor ook de samengevoegde vragen en interpellaties nrs. 7915, 8004, 679 en 8400 van de heren Tastenhoye en Van den Eynde verdaagd?

02.05 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, ik zou graag mijn vraag stellen.

De **voorzitter**: Ze is wel samengevoegd met deze van de heer Tastenhoye.

02.06 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Inderdaad, maar ze lopen niet door mekaar. Anders zouden we ook geen verschillende vragen hebben ingediend. Mijn vraag is specifiek.

De **voorzitter**: Er zijn vier samengevoegde vragen en interpellaties. Het lijkt mij logisch dat men ze alle vier stelt. Het is voor mij geen probleem als u uw vraag alleen stelt, maar het heeft geen zin dat, wanneer de minister één enkel antwoord heeft voorbereid, hij terugkomt om uw collega van dezelfde fractie dazelfde antwoord voor te lezen.

l'amélioration de l'infrastructure portuaire congolaise à Matadi, à Kisangani et à Kinshasa. Nos ports, dont celui d'Anvers, sont prêts à conclure des partenariats, mais à condition de contrôler le trafic dans les ports congolais. Nous ne sommes pas loin d'un accord qui nous confierait la gestion des ports durant une période transitoire.

Cela dit, il faudra attendre le référendum du 18 décembre et les élections avant de prendre des initiatives concrètes.

U mag uw vraag stellen, maar het gevolg is dan wel dat de vragen van uw collega Tastenhoye vervallen.

02.07 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Neen. Ik heb een specifieke vraag over een verklaring van een heel hooggeplaatst ambtenaar van de Europese Gemeenschap met betrekking tot de toetreding van Turkije.

De **voorzitter**: Stel uw vraag kort.

02.08 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, dat is tegen het Reglement.

De **voorzitter**: Dan vervallen de vragen van de heer Tastenhoye.

02.09 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Goed, u beroept zich op het Reglement. Doch, het samenvoegen van deze vragen werd niet door ons beslist. Ik zal in het vervolg met nadruk stellen dat mijn vragen niet worden samengevoegd met andere. Ik heb dit nog nooit meegemaakt.

De **voorzitter**: Collega Van den Eynde, de situatie is duidelijk. Ofwel stelt u uw vraag en deel ik de heer Tastenhoye mee dat zijn vragen vervallen - niets belet hem om ze opnieuw in te dienen - ofwel stelt u uw vraag nu niet en kunt u ze samen met de heer Tastenhoye stellen.

02.10 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, dan zullen we ze samenvoegen. Ik zal evenwel het Reglement erop nakijken.

03 Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het toekennen van subsidies aan de Palestijnse delegatie" (nr. 7969)

03 Question de M. Francis Van den Eynde au ministre des Affaires étrangères sur "l'octroi de subsides à la délégation palestinienne" (n° 7969)

03.01 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in feite is dit een vraag die ik tijdens de vorige legislatuur al schriftelijk gesteld heb en waarop ik van uw voorganger nooit een antwoord heb ontvangen.

Het komt hierop neer dat een Franstalig satirisch weekblad regelmatig terugkomt op een bericht waaruit zou blijken dat de Belgische regering een subsidie van 100.000 euro toekent aan de in Brussel residerende Palestijnse delegatie, voor de werkingskosten van die delegatie. Dat zou dus jaarlijks gebeuren. Men zou dus 100.000 euro toegekend hebben voor de werkingskosten 2002-2003 en er zou een nieuwe tussenkomst gevraagd zijn voor 2004-2005.

De vraag is dan heel eenvoudig of dit verhaal klopt. Ten tweede, hoe komt het dat wij die kosten voor onze rekening nemen? Ten derde, nog altijd in het geval van een bevestigend antwoord, wat hebben wij toegekend voor 2004-2005?

03.02 Minister Karel De Gucht: Ik kan u dus bevestigen dat de Palestijnse delegatie een jaarlijkse tussenkomst geniet van 50.000 euro voor haar werkingskosten. Dat klopt met wat u zegt en dit geldt voor de jaren 2002, 2003, 2004 en 2005. Ik denk dat deze tussenkomst zelfs al langer bestaat dan vanaf 2002. Ik zou dit eens

03.01 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): On a pu lire dans un hebdomadaire satirique francophone que chaque année, le gouvernement donne 100.000 euros à la délégation palestinienne à Bruxelles pour couvrir les frais de fonctionnement de cette dernière. Il en était déjà ainsi en 2002 et en 2003. Pour 2004 et 2005, ce montant aurait déjà aussi été demandé.

Cette information est-elle correcte? Pourquoi payons-nous ces frais de fonctionnement? A quoi s'est-on engagé pour 2004 et 2005?

03.02 Karel De Gucht, ministre: La délégation palestinienne reçoit chaque année 50.000 euros pour ses frais de fonctionnement. Je crois que ce régime date déjà

moeten nakijken. U vindt dit bedrag terug bij het budget voor conflictpreventie.

We doen dit omdat er vanuit de Europese Unie en vanuit België altijd heel wat steun is gegeven aan de Palestijnse Autoriteit. Het is daarbij de bedoeling die entiteit te kunnen laten functioneren. Er zijn trouwens verschillende andere projecten inzake conflictpreventie in de bezette gebieden waarvoor de Palestijnse Autoriteit bevoegd is. Deze projecten hebben onder andere betrekking op de werking van de rechtsstaat. We hebben recent ook beslist om mee te werken aan de monitoringfunctie die de Europese Unie op zich zal nemen in Raffia.

De meeste van die projecten en uitgaven vindt u terug onder de post conflictpreventie en soms onder de post preventieve diplomatie. Budgettair is dit allemaal in de juiste banen geleid.

Président: Patrick Moriau.

Voorzitter: Patrick Moriau.

03.03 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb op geen enkel ogenblik nog maar gesuggereerd dat dit budgettair niet in orde zou zijn. Mijn vraag was of mijn beweringen kloppen. U hebt dit nu bevestigd. Er wordt 50.000 euro, of 2 miljoen voormalige Belgische frank, per jaar uitgekeerd.

Neemt u het mij niet kwalijk dat ik mij als volgt uitdruk, maar het is vrij merkwaardig dat wij het onderhoud bekostigen van de woning – het is geen ambassade, maar de gelijkstelling aan een ambassade bij ons gaat op – van de Palestijnse delegatie. Of dit helpt bij conflictpreventie is wat mij betreft zeer de vraag. Op dit ogenblik gaat het debat daar niet over. Ik wou enkel vernemen of de bewering klopt. Ik dank u voor uw antwoord dat mij wel verbaasd heeft.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de massale mensenrechtenschendingen door de FARDC in Zuid-Kivu" (nr. 8002)

04 Question de M. Dirk Van der Maelen au ministre des Affaires étrangères sur "les violations massives des droits de l'homme par les FARDC au Sud-Kivu" (n° 8002)

04.01 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 2 augustus heeft MONUC een verklaring uitgebracht waarin zij melding maakte van veel pesterijen, en zelfs ernstige schendingen van de mensenrechten, die werden gepleegd door het officiële Congolese leger in Zuid-Kivu.

Er is ook een rapport van de Verenigde Naties waarin een overzicht wordt gegeven van welke legers van kindsoldaten gebruikmaken. Tot mijn grote verwondering stond daarbij ook het officiële Congolese leger. Ik heb mijn vraag schriftelijk ingediend, maar ik zal ze samenvatten als volgt.

Ten eerste, hebt u daarover met de Congolese autoriteiten gepraat? Wij hebben een officiële samenwerking met het Congolese leger. Ik denk dat wij dus wel het recht hebben te praten.

d'avant 2002. L'argent provient du budget consacré à la prévention des conflits.

L'UE et la Belgique ont toujours largement soutenu l'autorité palestinienne afin que cette organisation puisse continuer à fonctionner. Nous collaborons par exemple aussi à la fonction de monitoring de l'UE à Rafah. Les budgets à cet effet peuvent également être dégagés dans le cadre de la diplomatie préventive.

03.03 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Je n'ai jamais laissé entendre qu'il y avait quelque chose d'anormal sur le plan budgétaire mais je me demande ce que l'entretien de cette "ambassade" palestinienne a à voir avec la prévention des conflits.

04.01 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Il ressort d'une déclaration du 2 août dernier de la MONUC que l'armée congolaise officielle se rend coupable d'atteintes aux droits de l'homme. A cet égard, l'information la plus dramatique concerne le recrutement par l'armée congolaise d'enfants-soldats.

Nous sommes-nous entretenus à ce propos avec les autorités congolaises? Avons-nous, en particulier à propos du problème des enfants-soldats, eu des

Ten tweede, heeft men inlichtingen ingewonnen, zowel bij de MONUC als bij de VN, hoe het zit met die schendingen? Ik ben vooral bezorgd over de opname van kindsoldaten in het officiële Congolese leger. Is er overlegd met de VN om te zien waar en in welke mate dit allemaal heeft plaatsgegrepen?

04.02 Minister **Karel De Gucht**: Waar u naar verwijst, klopt inderdaad. MONUC heeft inderdaad op 2 augustus een dergelijke verklaring afgelegd en zijn ongerustheid geuit over het gedrag in Oost-Congo van het Congolese leger FARDC. Er werd daarbij verwezen naar ernstige schendingen van de mensenrechten. Meer bepaald werd het optreden gehekeld van het FARDC in de tiende militaire regio, zijnde Zuid-Kivu.

De teneur van dit MONUC-bericht is ons onmiddellijk opgevallen en er werd gevraagd aan onze ambassade te Kinshasa, een instructie die verzonden is op 5 augustus 2005, dus onmiddellijk daarna, om hierover meer verduidelijking te verstrekken en om prioritaire aandacht te geven aan de oplossing van de situatie in Oost-Congo.

Collega Van der Maelen, het eerste wat ik daarover zou willen zeggen is dat FARDC, het Congolese leger, een heel flou begrip is. Daarmee bedoel ik dat dit officieel het Congolese leger is, maar dat u in dat Congolese leger een onderscheid moet maken tussen de zogenaamde "gebrasseerde" brigades, zoals wij er intussen een paar hebben opgeleid, en datgene wat eigenlijk overschiet van het vroegere Congolese leger dat in de oorlogssituatie zelf ook geëvolueerd is in de richting van een leger, van een factie.

De bedoeling van de integratie is precies vanuit alle mogelijke militias die op het grondgebied aanwezig zijn, een nationaal leger te distilleren via die "brassage".

Het gelijkstellen van het FARDC met het Congolese leger is een grote stap. Het begrip is veel ingewikkelder dan dat, maar u bent daarvan ongetwijfeld op de hoogte.

Wij doen dus nogal wat inspanningen om die geïntegreerde brigades op poten te zetten. Een van de cruciale problemen in het tot stand brengen van een Congolees leger is de betaling van de soldaten.

Voorzitter: Karel Pinxten.

Président: Karel Pinxten.

De eerste brigade, ik heb die bezocht in Bunia, gaf een zeer goede indruk. Intussen zijn daar toch beperkte problemen mee die alleen te wijten zijn aan het feit dat de soldaten niet worden betaald. It's as simple as that. Daarom hebben wij ook sterk aangedrongen op een internationale actie voor de controle van de betalingslijn in het leger. Men stelt immers vast dat er op maandbasis 8 tot 10 miljoen euro uit de staatskas weggaat maar dat er daarvan eigenlijk maar een fractie bij de soldaten terechtkomt. Dit betekent dat eerst de generaals, dan de kolonels, dan de commandanten zich bedienen vooraleer het bij de soldaten terechtkomt. De soldaten worden dan ook heel onregelmatig, om niet te zeggen dikwijls niet, betaald.

Ik heb al een jaar geleden gezegd dat er één zaak gevaarlijker is dan geen leger te hebben en dat is een leger te hebben en het niet te

contacts avec la MONUC ou l'ONU?

04.02 **Karel De Gucht**, ministre: Le 5 août, quelques jours seulement après le communiqué de la MONUC dénonçant des violations des droits de l'homme par les FARDC dans le Sud-Kivu, nous avons demandé à notre ambassade à Kinshasa à la fois des éclaircissements et des propositions de solutions.

Définir les FARDC comme l'armée officielle du Congo est une erreur. Il convient d'établir une distinction entre les brigades fusionnées ou résultant d'un brassage, et les vestiges de l'ancienne armée congolaise. Nous nous efforçons de constituer des brigades intégrées, d'une seule grande armée, donc. Point capital dans cette optique: le paiement des soldats. Quoiqu'entre 8 et 10 millions d'euros soient réservés annuellement à cette fin, seule une fraction de ce montant est versée aux simples soldats. Cette situation engendre pillages et viols. Une armée qui n'est pas payée est en effet pire que l'absence d'armée. C'est la raison pour laquelle, sous la pression de la Belgique, sera mise sur pied une mission Eusec composée de trente experts qui mettront en place puis contrôleront un système de paiement. Les autorités belges se sont engagées à fournir six personnes à cette unité de contrôle. Toutefois, il faut tout d'abord conclure les accords nécessaires en matière de protection de ces contrôleurs.

Nous ne collaborons qu'avec les brigades de l'armée congolaise que nous avons nous-mêmes constituées ou qui sont nées à la suite de l'accord trilatéral à ce sujet entre l'Afrique du Sud, l'Angola et la Belgique. Nous ne travaillons donc pas avec les

betalen. Veel van wat zich daar afspeelt, de criminaliteit, het aanvallen van dorpen, verkrachtingen die tot op vandaag nog altijd doorgaan, hebben daarmee te maken.

Als zij worden betaald, gaat het over niet veel, met name over 10 dollar, een vijfde van de normale soldij in die regio. Dan is de zaak echter onder controle te houden. Als zij niet worden betaald, is er een zeer ernstig probleem.

Daarom is er trouwens het initiatief van de Europese Unie om de EUSEC-missie te organiseren. Dat initiatief komt er alleen onder druk van België. Wij staan immers alleen in de internationale gemeenschap. Het is bijzonder moeilijk aandacht te krijgen voor Congo. Die missie zou een aantal projecten moeten identificeren in de hele sector van het leger. Er is een project geïdentificeerd: dertig experts zullen naar Congo worden gestuurd om de betalingslijn te controleren en te organiseren. Men wil de commandolijn in het leger scheiden van de betalingslijn. Als die twee samenlopen, neemt men meer voor eigen gebruik naarmate men hoger staat in de hiërarchie. Dat speelt zich daar af.

Wij hebben ook beslist zes personen te leveren voor de controle-eenheid van EUSEC. Het is een zeer moeilijke missie. Er moeten trouwens nog afspraken worden gemaakt over de militaire bescherming van de experts. Zij moeten eigenlijk naar Congo gaan om een aantal personen te beletten zichzelf nog te bedienen. Dat is dus geen risicoloze onderneming. Men is nog volop aan het afspreken met de MONUC op welke manier men voor de militaire bescherming van de betrokkenen zal instaan.

Onze samenwerking met het Congolese leger is een punctuele samenwerking, met name een samenwerking met de brigades die wij zelf hebben hersamengesteld of die deel uitmaken van het opleidingsschema dat trilatraal is afgesproken met Zuid-Afrika, Angola en België, en waarbij elk van die drie landen een stuk van de job op zich neemt. Met andere woorden, wij hebben geen samenwerking met andere brigades – dat is immers een zeer flou geheel – en dus zeker niet met de niet-geïntegreerde brigades. Het zijn precies de niet-geïntegreerde brigades die de grootste problemen stellen.

In de Kivu-provincies is inderdaad nog een tweetal brigades actief die niet zijn geïntegreerd en die bijna uitsluitend zijn samengesteld uit RCD-elementen. Zij weigeren trouwens hun hersamenstelling. Nu vervangt men die geleidelijk door brigades die wel zijn geïntegreerd, met name door de Congolezen en niet door de Belgen en de Zuid-Afrikanen. Ik plaats een vraagteken bij de graad van integratie van die brigades. Dat is toch niet hetzelfde. Dat is al gebeurd in Noord-Kivu, waar de omstreden twaalfde brigade met veel deserties werd vervangen door de vijfde brigade.

De vijfde brigade levert voorlopig vrij goed werk, in ieder geval beter dan haar voorganger. Het is ook geen gemakkelijk terrein en de middelen zijn ontoereikend. Dat is trouwens ook de reden waarom wij er bilateraal in de Europese Unie en CIAT op blijven aandringen dat de geregelde betaling van de Congolese militairen en de degelijke uitrusting met gepast materiaal absoluut noodzakelijk is om van het Congolese leger iets te maken.

brigades non intégrées et ce sont précisément ces dernières qui posent problème. Il s'agit simplement de les remplacer par des brigades intégrées mais les fonds disponibles à cet effet ne sont pas suffisants pour l'instant.

Les forces armées congolaises évoluent positivement. Généralement, la menace provient aujourd'hui d'éléments irréguliers dont les rangs sont effectivement parfois renforcés par des soldats congolais qui désertent parce qu'ils ne sont pas payés.

Le recrutement d'enfants dans les conflits armés mérite toute notre attention. Il est exact que le nom des FARDC est souvent cité dans ce contexte.

Met alle relativiteit die daarbij in acht moet worden genomen, evolueren de Congolese strijdkrachten tijdens de recente maanden in de goede richting. In Oost-Congo zijn het steeds meer ongeregelde, gewapende elementen die de grootste bedreiging voor de veiligheid vormen, en minder het FARDC. Deze ongeregelde elementen worden echter regelmatig "versterkt" door gedeserteerde FARDC-soldaten. De enige reden waarom de soldaten deserteren, is omdat ze niet worden betaald. De enige, serieuze reden in kwantiteit is dat ze niet worden betaald. Dan gaan ze lopen en gaan ze vechten voor iemand die hen wel betaalt. Dat is wat ginds concreet gebeurt.

U hebt volledig gelijk dat de praktijken inzake het rekruteren van kinderen voor of het gebruiken van kinderen in gewapende conflicten onze prioritaire aandacht verdienen. In het rapport van de VN-secretaris-generaal werd het FARDC ook genoemd. Ik zou echter wel durven zeggen dat er op dat vlak nu vooruitgang wordt geboekt. Echter, zeggen dat deze situatie al volledig is opgelost, daartoe zal ik mij niet verbinden.

04.03 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om mij te verontschuldigen. Ik moet de commissie voor de Financiën bijwonen. Mevrouw Lalieux zal de vraag over Hissène Habré – mijn vraag nr. 8482 – stellen. Ik zal het antwoord dan wel lezen. Voor mijn laatste vraag, nr. 8592, over Myanmar neem ik genoegen met een geschreven antwoord. Deze vraag mag dus, wat mij betreft, worden omgezet in een schriftelijke vraag.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Nu de meeste leden nog aanwezig zijn, kan ik informatie geven over de agenda voor de komende vergaderingen die werden afgesproken met de minister.

05 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Nathalie Muylle aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de aanhouding van de Belgische pater Guy Theunis" (nr. 8020)
- mevrouw Inga Verhaert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de arrestatie van pater Theunis door de Rwandese overheid en zijn doorverwijzing door de gacaca naar een gewone rechtbank" (nr. 8036)
- de heer Francis Van den Eynde aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de onderhandelingen met de Rwandese regering omtrent de vrijlating van Pater Theunis" (nr. 8085)
- mevrouw Valérie Déom aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het dossier-Theunis" (nr. 8942)

05 Questions jointes de

- Mme Nathalie Muylle au ministre des Affaires étrangères sur "l'arrestation du père belge Guy Theunis" (n° 8020)
- Mme Inga Verhaert au ministre des Affaires étrangères sur "l'arrestation du père Theunis par les autorités rwandaises et son renvoi par un tribunal gacaca devant un tribunal ordinaire" (n° 8036)
- M. Francis Van den Eynde au ministre des Affaires étrangères sur "les négociations avec le gouvernement rwandais concernant la libération du Père Theunis" (n° 8085)
- Mme Valérie Déom au ministre des Affaires étrangères sur "le dossier Theunis" (n° 8942)

05.01 Nathalie Muylle (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag dateert van begin september en had betrekking

05.01 Nathalie Muylle (CD&V): J'apprécie les efforts fournis par la

op een stand van zaken in de onderhandelingen en een datum van vrijlating van pater Theunis. Omdat we twee maanden verder staan, zou ik de vraag enigszins willen aanpassen aan de actualiteit.

In naam van CD&V wil ik onze waardering uitspreken voor de inspanningen en het resultaat dat de Belgische diplomatie in het kader van dit dossier heeft bereikt. Het heeft misschien wat langer geduurd dan u en velen met u hadden gedacht. Ik herinner me begin oktober een vergadering in de Senaat waar u in een gemeenschappelijke vergadering over de VN meedeelde dat u goed nieuws had na contact te hebben gehad met Kigali. U zei dat het een kwestie van dagen zou zijn en alleen de technische modaliteiten nog moesten worden uitgewerkt.

Via de media hebben we de voorbije dagen begrepen dat precies inzake de uitwerking van de technische modaliteiten zich problemen voordeden die moeilijker waren dan verwacht werd.

Mijnheer de minister, ik zal me niet uitspreken over het dossier zelf. Het Belgisch gerecht moet op dit vlak zijn werk doen. De komende weken en maanden zal hierover meer duidelijkheid komen. Ik wil het wel hebben over de situatie in Rwanda.

In de media doen de laatste dagen heel wat thesissen de ronde over de beweegredenen van het regime om pater Theunis gevangen te zetten. Men spreekt zelfs van een uit de hand gelopen dispuut. Men spreekt over contacten die de pater had met Hutu-rebellen. Men spreekt ook over een aanval vanuit de oppositie die sterk gesteund en gevoed wordt door de kerkelijke structuren in het land. Sommigen spreken over een overijverige nieuwe procureur. Al deze thesissen zeggen veel over de situatie in het land en over de mensenrechtensituatie. Elke dag ontvangen wij mails van internationale organisaties, ook van NGO's die de mensenrechtensituatie aanklagen en vinden dat de internationale gemeenschap, maar ook België, daarin tekortschiet. Ik kom tot mijn vragen.

Mijnheer de minister, heeft gans deze gebeurtenis gevolgen voor het Belgisch beleid inzake Rwanda? CD&V is zeker geen voorstander om iets te doen aan het budget voor ontwikkelingssamenwerking. Ik deel uw standpunt dat een dergelijke beslissing in eerste instantie alleen de mensen treft die we niet willen treffen maar die onze steun verdienen. U hebt in de regio een reputatie opgebouwd om delicate onderwerpen niet uit de weg te gaan. Zult u in de bilaterale contacten die u de komende weken en maanden zult hebben met Kagame de schending van de mensenrechten in Rwanda – terecht, mijns inziens – op de agenda plaatsen?

05.02 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, namens de sp.a-fractie zou ik hierbij mijn waardering willen uiten voor het werk dat is geleverd. De diplomatie heeft hier zeer goed werk geleverd. Ik weet niet of dit enkel te danken is aan de Belgische diplomaten maar ik zou ook mijn waardering willen uiten voor de mensen van het middenveld, met name Human Rights Watch en Alison Des Forges, een dame met haar op haar tanden. We hebben dit nodig. Het is een goede zaak dat deze mensen zich hier volledig achter hebben geschaard.

diplomatie belge dans le dossier du père Guy Theunis, bien que l'élaboration des modalités techniques ait duré plus longtemps que prévu. La justice belge doit à présent faire son travail.

Il existe différentes hypothèses sur les raisons de l'arrestation du père Theunis. Il est clair qu'au Rwanda, les droits de l'homme sont quotidiennement foulés aux pieds. Quelle sera l'incidence de ces événements sur la politique belge à l'égard du Rwanda? Le ministre évoquera-t-il la violation des droits de l'homme avec le président M. Kagame?

05.02 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Je tiens à mon tour à dire à quel point j'apprécie le travail accompli par la diplomatie belge et l'organisation Human Rights Watch dans ce dossier. Dans quelle mesure cet incident pèsera-t-il sur les relations entre la Belgique et le Rwanda? Quels moyens les pouvoirs publics

Collega, ik ga niet in herhaling vallen. Mijn vraag blijft wel actueel. In hoeverre weegt dit incident op de relatie tussen België en Rwanda? Welke drukingsmiddelen hebben we om de kwestie van de mensenrechten en mensenrechtenverdedigers in Rwanda bespreekbaar te maken met het regime van Kagame?

Ik ben in februari zelf in dat land geweest en ik heb met eigen ogen en oren gezien en gehoord hoe moeilijk het daar is voor mensenrechtenverdedigers om hun job naar behoren te doen. Het is erg moeilijk om in het openbaar met die mensen te spreken. Zij zijn bereid om dat discreet te doen, buiten de schijnwerpers, als er zeker geen mensen van de overheid bij betrokken zijn. Me dunkt dat we daaraan echt aandacht moeten schenken. Mijn vraag aan de minister is hoe we dit kunnen doen. Welke drukingsmiddelen hebben we?

05.03 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, mijn vraag is ook van september, van 16 september. Ze is in principe voorbijgestreefd door de feiten, al is ze natuurlijk maar zeer recent voorbijgestreefd. De essentie blijft echter en de essentie is dat het Kagame-regime, zoals het daarnet zeer terecht door mevrouw Verhaert werd genoemd, in feite een dictatuur is. Men zou kunnen spreken van een militaire dictatuur, een dictatuur die zich ook roert buiten de grenzen van het land, maar die in Rwanda toch een zeer ernstige politieke bedreiging vormt voor al wat mensenrechten heet en die zeker geen enkele democratie duldt.

Mijn eerste vraag is of wij ervan uit mogen gaan dat de aanhouding van pater Theunis in feite een politieke zaak geweest is. Neem mij niet kwalijk, de feiten waarover het ging – de genocide – zijn al jaren achter de rug. Voor zover ik goed geïnformeerd ben is de betrokken geestelijke het land niet uit geweest. Indien hij echt ernstig verdacht werd, had men hem al veel vroeger onder verdenking kunnen plaatsen. Wat zijn de echte redenen dus? Is dat een politieke zaak of zijn er wat ik zou noemen typisch Afrikaanse redenen waarom hij plots aangehouden werd?

Ten tweede, heeft men die aanhouding gebruikt om ons op een of andere wijze onder druk te zetten?

Ten derde, ik kan u jammer genoeg – en in dit geval betreurt ik dat echt – geen vragen stellen over de inhoud van dat dossier, het gerechtelijk dossier. Dat is uw bevoegdheid niet en zelfs als het uw bevoegdheid zou zijn, zou u nog niets mogen vertellen. Ik moet u echter bekennen dat ik de grootste twijfels heb aan de inhoud ervan. In elk geval, ik zou er toch voor durven pleiten dat de zaak op dat vlak zo vlug mogelijk zou worden behandeld. Dan zullen wij misschien een stuk van de waarheid vernemen. Ook dat is iets wat ons allen aanbelangt. Met andere woorden, mijnheer de minister, zelfs na die vrijlating blijft daar een en ander rond hangen dat onrustwekkend is en dat bovendien dient opgeklaard te worden. Vandaag rekenen wij op u om dit te doen.

05.04 Valérie Déom (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, je voudrais également adapter ma question qui est antérieure au dernier fait et en revenir à l'objet de ce dossier: l'affaire Theunis, que chacun connaît. Précisément, au regard du régime de Kagame, certaines questions se posent et la presse a distillé un certain nombre d'informations tout au long de la procédure disant, par

belges entendent-ils mettre en œuvre pour améliorer la situation générale au Rwanda? Les organisations de défense des droits de l'homme y éprouvent beaucoup de difficultés à faire leur travail.

05.03 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Le régime du président Kagame est une dictature militaire qui ne tolère aucune forme de démocratie dans les limites des frontières nationales et exerce même son influence en dehors de ces frontières. Devons-nous considérer que l'arrestation du père Theunis constituait une affaire politique? Quelles étaient les véritables raisons de cette arrestation soudaine? Celle-ci a-t-elle été utilisée pour faire pression sur les autorités belges?

Je ne peux pas poser de questions sur le contenu du dossier judiciaire mais je doute de la valeur du contenu de ce dossier. Je plaide pour que celui-ci soit traité le plus rapidement possible.

05.04 Valérie Déom (PS): Omdat er geen uitleveringsverdrag tussen Rwanda en België bestaat, kunnen we terecht vraagtekens plaatsen bij de overdracht van het dossier in de zaak Theunis. Voor het parket

exemple, qu'il ne s'agissait pas exactement d'une extradition. Il n'existe, en effet, pas de traité entre la Belgique et le Rwanda à ce niveau-là. Pour le parquet de Kigali, l'important, c'est que la loi rwandaise soit respectée et que justice soit faite. Vous avez vous-même déclaré dans la presse qu'un accord était intervenu sur le fond de l'affaire.

Mes questions au regard de cette procédure et de la situation au Rwanda sont simples.

1. Pour quelles raisons et sur quelles bases, la Belgique a-t-elle demandé ce transfert?
2. Dans quelle procédure se situe-t-on réellement, puisqu'il ne s'agit manifestement pas d'une véritable procédure d'extradition?
3. Quand vous avez dit dans la presse qu'il existait un accord sur le fond de l'affaire, de quoi s'agit-il quand on parle du fond de l'affaire?
4. Quel a été véritablement l'objet des négociations, lorsque notamment le porte-parole du parquet de Kigali précise que la loi rwandaise doit être respectée et que la justice doit être faite?
5. Y a-t-il eu des accords ou des préaccords dans le cadre de la négociation du transfert du père Theunis?

van Kigali telt vooral de toepassing en de naleving van de Rwandese wet om recht te doen geschieden. U hebt zelf aan de pers verklaard dat een akkoord werd bereikt over de grond van de zaak.

Om welke redenen en op grond waarvan heeft België om die overbrenging gevraagd? De overbrenging verliep duidelijk niet volgens een echte uitleveringsprocedure. Welke procedure werd hiervoor dan wel aangewend?

Hoe moeten uw verklaringen betreffende een akkoord over de grond van de zaak worden geïnterpreteerd? Waarover gingen de onderhandelingen, meer bepaald in het licht van de verklaringen van het parket van Kigali? Werd in het kader van de onderhandelingen inzake de overbrenging van pater Theunis een akkoord of voorakkoord gesloten?

05.05 Minister **Karel De Gucht**: Mijnheer de voorzitter, het is niet zo eenvoudig om zicht te krijgen wat nu eigenlijk de reden is geweest voor de vrij plotselinge aanhouding van pater Theunis. Pater Theunis is wel degelijk in de loop van het jaar 2004 nog in Rwanda geweest en hij is toen niet verontrust. Er zijn daarover een aantal hypothesen. Het zou te maken kunnen hebben met contacten die hij heeft gehad of zou gehad hebben in Oost-Congo met Rwandese opposanten. Een tweede hypothese is dat het te maken heeft met een conflict dat er geweest is met een zekere heer Mugesera over het al dan niet terugbrengen van het tijdschrift Dialogue naar Rwanda. Dat tijdschrift wordt nu vanuit Brussel uitgegeven en er was een tendens om het terug vanuit Kigali in Rwanda uit te geven, op een – neem ik aan – meer gezagstrouwe basis. Een derde hypothese is dat het toch wel iets te maken heeft met het algemene klimaat tegen de Witte Paters in Rwanda, waar dit geen neutraal gespreksonderwerp is. Het is ook duidelijk dat pater Theunis in Rwanda een bekend figuur is. Hij is daar geen nobele onbekende.

U vraagt mij of dat invloed heeft op de relaties met Rwanda.

Ik zou zeggen dat het geen rechtstreekse invloed heeft, maar wel in de mate dat dit een indicator kan zijn van wat zich in Rwanda afspeelt. Het is duidelijk dat er wel een band is en moet zijn tussen hetgeen zich in Rwanda afspeelt en onze houding tegenover Rwanda.

Laat mij op een paar concrete voorbeelden wijzen.

Wij hebben de gacaca, een soort van volksrechtbanken, sinds een aantal jaren mede gefinancierd. In die gacaca zijn er eigenlijk twee procedures, een procedure om iemand in beschuldiging te stellen en

05.05 **Karel De Gucht**, ministre: Il n'est pas aisé de comprendre l'ensemble des motifs qui ont poussé les autorités rwandaises à arrêter le père Theunis. Plusieurs hypothèses circulent à cet égard. L'intéressé a-t-il eu des contacts avec des opposants rwandais dans l'est du Congo? Un conflit a-t-il éclaté autour de la rédaction de la revue "Dialogue"? L'arrestation résulte-t-elle d'une méfiance générale, au Rwanda, envers les Pères Blancs et envers le père Theunis en particulier?

L'affaire Theunis n'a pas d'impact direct sur nos relations avec le Rwanda, mais elle constitue un indicateur du climat général qui règne en ce moment au Rwanda, indicateur qui peut bien sûr se révéler utile pour la définition de notre ligne politique à l'égard de ce pays.

La manière dont le père Theunis a été traité par le tribunal populaire rwandais, le "gacaca", est un élément capital dans ce dossier.

een procedure om iemand te berechten. Pater Theunis is het voorwerp geweest van een procedure van inbeschuldigingstelling, waarbij de gacaca zich heeft uitgesproken over de vraag of pater Theunis al dan niet vervolgd moet worden. De gacaca heeft gezegd dat hij vervolgd moet worden en dat hij tot de ergste categorie behoort. Hij moet dus behandeld worden door professionele rechters en niet door lekenrechters. Met andere woorden, er is door de gacaca geen enkel vonnis uitgesproken over pater Theunis. Laten we dat ook eens in alle duidelijkheid zeggen. Dat is niet het geval. In feite heeft de gacaca de zaak uit handen gegeven aan de rechterlijke macht, de professionele beroepsrechters in Rwanda.

In feite heeft de gacaca de zaak uit handen gegeven aan de professionele rechters in Rwanda. Er is dus een tweede soort van gacaca waar men dossiers ten gronde behandelt, onder de boom als het ware. Dat is eigenlijk wat er gebeurt. Het zijn alleen de lichtere misdrijven die door de gacaca mogen worden behandeld. Er kunnen ook alleen lichtere straffen worden uitgesproken. De gacaca kan niet iemand veroordelen tot een langdurige gevangenisstraf of de doodstraf. Dat gaat niet.

Lichtere straffen moet men ook tussen aanhalingstekens zetten. Daarvoor kunnen wel degelijk moorden in aanmerking komen, maar dan gaat het over de graad van organisatie, van aanzetten tot, enzovoort.

Een van de gevolgen zou kunnen zijn dat wij de gacaca niet meer financieren. Vooraleer men dat doet, moet men wel eens goed nadenken. Wij zijn daarmee volop bezig. Het is namelijk door de gacaca dat in de voorbije maanden meer dan 40.000 mensen na meer dan 10 jaar uit de gevangenis zijn geraakt. De beroepssector kan al deze dossiers nooit behandelen. Los van de manier waarop ze worden behandeld, is het materieel onmogelijk om in de komende jaren al die dossiers, 120.000, te behandelen.

Een dergelijke rechtspraak hoort niet onmiddellijk thuis in wat ons idee over recht is. Laat ons dat ook maar eens in alle duidelijkheid zeggen. Dat voelt voor ons arbitrair aan. Als men er daardoor echter in slaagt om mensen uit de gevangenis te krijgen en hen in een procedure te stoppen die misschien suboptimaal is, maar waardoor zij ook niet tot lange gevangenisstraffen of tot de dood worden veroordeeld, dan moet men een afweging maken. Ik denk dat die afweging duidelijk overhelt om hiermee verder te gaan. Wij moeten wel goed observeren wat er met de procedure gebeurt.

Mijn indruk, en ook die van onze ambassade en van internationale rapporten die daarover verschijnen, is dat eventuele zaken die mislopen in één proces niet opwegen tegen het macro-effect van die benadering. Dat zijn zaken die op een delicate manier tegen elkaar moeten worden afgewogen.

Een tweede vaststelling die ik zou willen maken, en die onze diensten in Afrika al een tijd maken, is dat de basis van het regime in Kigali versmalt. Men ziet dat een aantal mensen die na de genocide opnieuw waren geïntegreerd in het Rwandese staatsapparaat, of dat nu in de administratie of het leger is, en die gedurende jaren met rust werden gelaten door een soort van stilzwijgende amnestie, nu vaak opnieuw worden ontslagen en in beschuldiging gesteld.

Notre pays participe en effet au financement de cette forme de jurisprudence. Deux procédures peuvent être suivies. Un premier gacaca juge si l'inculpé doit être mis en accusation ou non et un autre gacaca procède à l'exécution du jugement. Le père Theunis n'a accompli que la première phase: le gacaca a estimé que son dossier était très lourd puis l'a déféré devant une instance composée de juges professionnels. Par conséquent, aucun jugement n'a encore été prononcé même si, à ce sujet, une certaine confusion semble régner.

Je comprends que du point de vue belge, le gacaca semble être une forme très curieuse de jurisprudence et je constate qu'ici et là, des voix s'élèvent pour demander l'arrêt de notre financement. Mais ne perdons pas de vue que grâce aux gacacas, plus de 40.000 inculpés ont déjà été libérés et cela, plus de dix ans après le génocide. Car il est impossible à ces juges professionnels de maîtriser les 120.000 dossiers concernés. Pour des raisons de grandeur d'échelle, les gacacas présentent donc des avantages qui paraissent prépondérants par rapport aux erreurs qui ont été et sont indubitablement commises dans des dossiers individuels.

Ces derniers temps, le climat de réconciliation semble s'être quelque peu estompé au Rwanda: des Rwandais qui pendant des années n'avaient guère été inquiétés et avaient reconquis leur place dans la société sont de nouveau menacés de poursuites. Il en résulte un rétrécissement de l'assise de l'actuel régime. A plus long terme, cette évolution doit être considérée comme dangereuse.

Quant à la situation en matière de droits de l'homme au Rwanda, elle est l'objet d'opinions très divergentes. Une étude récem-

Ik wil daarmee niet zeggen dat ze nooit iets gedaan hebben. Als men echter gedurende jaren een politiek van verzoening en amnestie huldigt en daar nu op terugkomt door de positie van een aantal mensen in vraag te stellen en zelfs tot aanhoudingen en dergelijke over te gaan, heeft dat tot effect dat de basis van het regime versmalt. Naar mijn bescheiden mening is dat een zeer gevaarlijke evolutie. Weliswaar zal die evolutie geen onmiddellijke hebben, maar op termijn zal deze erg gevaarlijk zijn. We moeten die evolutie in Rwanda dus van zeer nabij volgen.

Ik heb gevraagd om een gedetailleerd rapport op te maken over de juiste situatie inzake de mensenrechten. Daarover verschijnen immers de meest uiteenlopende zaken. Recent is een boek verschenen – de naam van de auteur ben ik vergeten – waarop een commentaar verscheen van de heer Reyntjens in De Standaard en waarin zeer verregaande beschuldigingen werden geuit. Ik heb onmiddellijk gevraagd om het op zijn merites te beoordelen: wie heeft het geschreven, wat is de context, wat klopt er en wat niet? Het is niet zo eenvoudig om zich daarover uit te spreken.

Eerlijk gezegd meen ik dat er een grotere waakzaamheid is geboden en daarvoor zal ik ook het nodige doen. Op dit ogenblik is er echter geen reden om te zeggen dat we met de ontwikkelingssamenwerking zullen stoppen. Ik heb dat trouwens niemand horen vragen. Ik denk dat we er alle reden toe hebben om er met het regime opener over te praten.

De mate waarin dat kan, wordt mede bepaald door – en daarvoor wil ik ook uw begrip vragen – het feit dat we niet de enigen zijn die daar zo over denken. Ik stel vast dat in de internationale gemeenschap stilaan, met kleine pasjes, de overtuiging groeit dat men toch eens wat kritischer naar Rwanda moet kijken en dat het feit dat daar een vreselijke genocide is geweest geen voorwendsel kan zijn om een aantal maatstaven niet te respecteren. Dat besef groeit in de internationale gemeenschap met mondjesmaat, namelijk bij een aantal landen die op een zeer uitgesproken manier Rwanda en het regime ondersteunen.

We hebben nogal wat gesprekken – ook informele – om de internationale gemeenschap erop te wijzen dat we Rwanda even kritisch moeten bekijken als andere landen. Het feit dat die vreselijke dingen zich daar hebben afgespeeld kan geen reden zijn om nu de ogen te sluiten voor onaanvaardbare zaken. Het besef dat men het nader zou moeten bekijken groeit langzaam maar zeker in de internationale gemeenschap. U mag erop rekenen dat ik mij daar in de komende maanden ook mee bezig zal houden.

Samengevat, de zaak Theunis is in zekere zin een teken aan de wand.

Maar wij moeten goed opletten welke besluiten eruit getrokken worden. Ik wil daarin zeker niet overhaast te werk gaan.

Madame Déom, j'ignore à quoi vous faites référence quand vous dites qu'il y a "accord sur le fond". En réalité, il n'y a jamais eu de fond dans ce dossier. Il s'est toujours agi de procédures. On a constaté depuis le début deux approches différentes du côté belge et du côté

ment publiée est très claire sur le sujet. J'ai chargé les spécialistes des Affaires étrangères d'étudier ce dossier de très près et de me fournir un rapport. Entre-temps, la communauté internationale est de plus en plus convaincue, comme des contacts formels et informels avec la Belgique le montrent, que le génocide de 1994 ne peut servir de prétexte pour fermer les yeux aujourd'hui sur de possibles violations des droits de l'homme.

Ik weet niet waar u op doelt wanneer u stelt dat over de grond van de zaak een akkoord werd bereikt vermits er in dit dossier

rwandais, ce qui est, dans une certaine mesure, compréhensible.

Notre approche a toujours été de dire qu'il s'agissait d'une procédure de dénonciation de faits. Cela signifie que le dossier est transféré à la justice belge et que celle-ci décide, de façon indépendante, de l'affaire. A partir du moment où le dossier arrive en Belgique, il devient un dossier belge, jugé selon la loi sur la compétence universelle. Si M. Theunis devait comparaître devant ses juges, ce serait sur la base d'une procédure belge et d'une instruction belge. Le dossier judiciaire qui a été transféré à la Belgique constitue donc un point de départ pour l'instruction belge proprement dite. Maintenant, la justice rwandaise n'est plus concernée par ce dossier. Il faudra une instruction belge, éventuellement accompagnée d'une commission rogatoire pour la désignation d'un juge d'instruction, etc. Je le répète, toutes ces décisions seront belges!

L'approche rwandaise a toujours été différente.

La contrepartie rwandaise a toujours raisonné en termes d'une procédure d'extradition, ce qui n'est pas possible parce qu'il n'y a pas de traité d'extradition avec la Belgique, mais cela a ses conséquences.

Jusqu'au dernier moment, c'est-à-dire jeudi dernier, le Rwanda a toujours insisté pour que le père Theunis soit accompagné, lors de son retour, de militaires rwandais ou de militaires belges. Ils ont donc toujours raisonné en termes de la délivrance d'un détenu. La procédure de dénonciation de faits, par contre, a comme conséquence que la personne se rende librement en Belgique, où elle est interpellée par les instances judiciaires. Le père Theunis est donc revenu en Belgique comme homme libre.

On peut comprendre pour de multiples raisons que le Rwanda ait hésité longuement avant de suivre ce raisonnement belge, qui a ses conséquences pour la validité de la procédure en Belgique, et il n'a pas été facile de les en convaincre.

Y a-t-il des contreparties? Non, aucune. Nous allons continuer notre coopération au développement. Le ministre De Decker se rendra la semaine prochaine au Burundi, au Congo et au Rwanda, où il signera des conventions sur la coopération au développement, mais ce sont des conventions qui sont en préparation depuis des mois, qui n'ont donc rien à voir avec la coopération dans cette affaire, avec d'éventuelles contreparties ou quoi que ce soit d'autre.

Je ne vois pas très bien ce que signifie l'expression "le fond de la question". Il est possible que ce soit paru quelque part dans la presse, mais je n'aurais jamais dit cela comme tel. Je ne dis pas que c'est délibérément que l'on a écrit le mot "fond" mais il s'agit en fait de procédures quant à la nature desquelles, il est vrai, il y a eu un malentendu. Si c'est cela qu'on considère comme étant le "le fond de la question", alors d'accord, mais il ne faut pas parler en termes de culpabilité, de dossier, etc.

nooit een grond is geweest. Rwanda en België waren het enkel niet eens over procedurekwesties. Volgens ons land ging het om een procedure waarbij aangifte van feiten werd gedaan die een overdracht van het dossier aan het Belgische gerecht rechtvaardigen. Dat zal dan in alle onafhankelijkheid uitspraak doen. Van bij zijn aankomst in België wordt het een Belgisch dossier dat overeenkomstig de genocidewet zal worden behandeld. Het Belgisch onderzoek zal vertrekken vanuit het gerechtelijk dossier dat werd overgezonden. Het Rwandees gerecht is dan geen betrokken partij meer.

Het Belgisch gerecht zal beslissen hoe het onderzoek verder verloopt. Rwanda komt niet meer in het geding tussen. Rwanda heeft de zaak steeds anders benaderd.

De Rwandezes hebben altijd geredeneerd in termen van uitlevering, ook al bestaat er geen uitleveringsverdrag met België. Tot op het laatste ogenblik heeft Rwanda er dan ook op aangedrongen dat Pater Theunis bij zijn terugkeer door Rwandese of Belgische militairen zou worden begeleid. Rwanda redeneerde zodoende dus in termen van uitlevering van een gedetineerde. De procedure met betrekking tot het aangeven van de feiten impliceert daarentegen dat de betrokkene vrij naar België mag reizen, waar hij door de gerechtelijke instanties zou worden ondervraagd. Pater Theunis is dus als een vrij man naar België teruggekeerd.

Men kan weliswaar begrip opbrengen voor de aarzeling van de Rwandezes, maar die verschillende benadering blijft niet zonder gevolgen voor de geldigheid van de procedure in België en het was niet makkelijk om hen te overtuigen.

Daar stond niets tegenover en wij

zetten onze ontwikkelingshulp voort. Minister De Decker zal volgende week effectief naar Burundi, Congo en Rwanda reizen om er overeenkomsten inzake ontwikkelingshulp te ondertekenen, maar die werden al maandenlang voorbereid en hebben dus niets met deze zaak te maken.

Ik begrijp de betekenis van de uitdrukking "de grond van de zaak" niet precies. Misschien is die uitdrukking in de pers gebruikt, maar ik zou dat nooit zo hebben gezegd; er is dus sprake van een misverstand met betrekking tot de aard van de procedures. Die uitdrukking heeft geen betrekking op "de grond van de zaak" in termen van schuld of van het dossier.

05.06 Nathalie Muylle (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord. Ik zou daarop nog eens kort willen reageren want het heeft ook te maken met onze werkzaamheden.

Ik denk dat we in het begin hebben gezegd om nog vóór Nieuwjaar een hoorzitting te houden over de Grote Meren. Ik herinner mij dat u dit in oktober in de Senaat hebt gezegd. Ik heb er alle begrip voor dat er tijd nodig is om het rapport te onderzoeken inzake de mensenrechten. U hebt daarjuist gezegd, mijnheer de minister, dat u heel weinig geheimen hebt voor ons in deze commissie. Mag ik u vragen wanneer u daarover meer duidelijkheid zal geven in het Parlement? Op dat moment kunnen we daarover dan het debat aangaan.

05.07 Minister Karel De Gucht: Als daarvoor een datum wordt gevonden, heb ik er geen probleem mee om zo'n hoorzitting te organiseren. Ik heb deze morgen al zeer uitvoerig geantwoord op vier vragen in verband met de Grote Meren. Als u dit samenvat, hebt u bijna een hoorzitting. Als u mij vraagt voor een hoorzitting zal ik niets anders zeggen over het leger als wat ik deze morgen heb gezegd. Hetzelfde geldt voor Rwanda. We kunnen dit natuurlijk in een betere context plaatsen maar ik denk dat men moeilijk kan zeggen dat ik er mij gemakkelijk vanaf maak. Ik denk dat ik op alle details inga.

05.08 Nathalie Muylle (CD&V): Ik heb dat ook niet gezegd, mijnheer de minister.

05.09 Minister Karel De Gucht: Mevrouw Muylle, u hebt gezegd dat ik na het verlof niet meer in de commissie ben geweest. Ik heb u daarop geantwoord dat u zich vergist.

05.10 Nathalie Muylle (CD&V): U bent hier ook niet geweest. U bent één keer...

05.06 Nathalie Muylle (CD&V): Il serait utile d'organiser des auditions au sujet de la région des Grands Lacs.

05.07 Karel De Gucht, ministre: Cela ne me pose aucun problème, mais si vous compilez toutes les réponses que je vous ai données aujourd'hui, vous aurez déjà presque l'équivalent d'une audition sur la région des Grands Lacs.

05.11 Minister **Karel De Gucht**: Ik ben op 4 oktober in de commissie geweest.

05.12 **Nathalie Muylle** (CD&V): Dat was in de Senaat in een gemeenschappelijke vergadering over de Millenniumtop. U merkt dat de vragen die wij vandaag stellen, dateren van begin september. U bent in deze commissie nog niet geweest voor het beantwoorden van vragen, noch voor het behandelen van resoluties.

De **voorzitter**: Mevrouw, ik denk dat we ons beklag niet mogen maken over de aanwezigheid en de beschikbaarheid van deze minister van Buitenlandse Zaken, gelet op zijn agenda.

05.13 **Nathalie Muylle** (CD&V): Ik vind van wel, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: U zult dat altijd vinden, maar hij moet ook de tijd hebben om in het buitenland onze belangen te behartigen. Hij doet dat wat mij betreft uitstekend.

05.14 **Inga Verhaert** (sp.a-spirit): Mijnheer de minister, ik kom nog even terug tot de gacaca. Ik vind dat een bijzonder interessant gegeven. Als men de afweging maakt of men die verder moet blijven financieren of niet, meen ik inderdaad dat dit incident op zich wellicht niet voldoende is om te zeggen dat men het niet meer moet doen. Ik meen dat men ook mee in rekening moet brengen dat een van de doelstellingen van gacaca was nationale verzoening teweeg te brengen. Ik heb er mijn twijfels over of het wel loopt zoals het hoort.

U hebt gelijk, er worden inderdaad mensen uit de gevangenissen gehaald door de gacaca, maar ik meen dat er ook een aantal mensen ten onrechte wordt beschuldigd op dit ogenblik. Het is een publiek geheim dat vrouwenkwesties of gronddisputen nu naar de gacaca worden verwezen omdat die instanties er nu eenmaal zijn. Het is vrij eenvoudig iemand zwart te maken en door te verwijzen naar zo'n gacaca.

Men kan zich ook de vraag stellen hoe accuraat een bewijs nog is dat na elf jaar naar voren wordt gebracht? Ik meen dus dat wij daar heel nauwkeurig naar moeten kijken. Wij moeten niet alleen de zaak Theunis in de schaal leggen, maar ook nagaan wat er nog meer misloopt bij de gacaca-procedures.

Ten tweede, heb ik een opmerking over de hefbomen die wij in gebruik kunnen nemen om de relatie met Rwanda eventueel bij te sturen. Ik meen dat wij terzake ook eens kunnen kijken wat andere donoren hebben gedaan, met name de Zweden. Die zijn in het verleden al vrij kritisch geweest voor het regime van Kagame en zij hebben al een aantal maatregelen genomen. Maar wat wel het belangrijkste is, is ervoor zorgen dat wij niet alleen staan. U haalde het zelf aan: wij moeten bondgenoten hebben in die zaak. Het is niet voldoende als bondgenoten eerder kleine donoren te hebben, zoals Nederland en Zweden die in het verleden al kritisch zijn geweest, maar precies landen die in het verleden niet zo kritisch waren, bijvoorbeeld de Verenigde Staten die nu met hun nieuwe ambassadeur de zaak over een andere boeg gooien en die vooral het respecteren van mensenrechten mee inschrijven in de terms of reference van hun nieuwe ambassadeur. Dat is toch een vrij nieuw geluid, wat de Amerikanen betreft. Ik meen dat wij vooral daarop

05.14 **Inga Verhaert** (sp.a-spirit): Je ne crois pas que cet incident soit, en soi, suffisant pour arrêter le financement des gacacas mais l'un des objectifs de ces tribunaux populaires était la réconciliation. Or les choses ne semblent pas se dérouler comme elles le devraient. C'est ainsi que quantité de questions féminines ou de querelles foncières sont portées devant ces tribunaux. Mais il faut bien reconnaître qu'apporter encore des preuves fiables onze ans après le génocide n'est pas chose aisée.

Ne pourrions-nous pas utiliser les leviers dont nous disposons au Rwanda pour corriger le tir? Nous constatons aujourd'hui qu'une attitude plus critique à l'égard du régime rwandais est peu à peu adoptée non seulement par les petits donateurs mais aussi par les Etats-Unis. A titre d'exemple, le nouvel ambassadeur américain a été prié d'accorder une attention toute spéciale au respect des droits de l'homme.

verder moeten werken en dat wij moeten zoeken naar bondgenoten in die landen.

05.15 Minister **Karel De Gucht**: Mijnheer de voorzitter, de gacaca evalueren is inderdaad geen eenvoudige zaak. U sprak over de accuratesse na elf jaar, maar dat geldt ook voor de getuigen voor beroepsrechters. Dat verandert niets daaraan.

Wij gaan nogal gemakkelijk over dat soort verzoeningsprocessen, als het ver van ons af gelegen is. U moet zich eens inbeelden wat een dergelijke genocide in die maatschappij betekent. De verwerking is niet eenvoudig. In Zuid-Afrika, waar er tijdens de apartheid ook vreselijke dingen gebeurd zijn, is er een nationale verzoeningscommissie geweest. Als men dat echter vergelijkt met wat er in een paar maanden in Rwanda gebeurd is, dan kunt u zich toch wel inbeelden dat het trauma daar nog veel groter is? Ik meen dat dit ook in ogenschouw genomen moet worden.

Ik twijfel er niet aan dat er een vermenging is met disputen over grond enzovoort, maar men moet een afweging maken van het micro-effect tegenover het macro-effect. Dat is niet eenvoudig. Ik meen dat ik u daarjuist, in antwoord op uw vraag, al gezegd heb dat wij steun zoeken in de internationale gemeenschap voor het gevoel dat wij sinds enige tijd hebben, dat er in Rwanda, wat betreft de mensenrechten, ernstige problemen zijn.

U verwijst naar de Verenigde Staten van Amerika. Ik verwees er eigenlijk ook naar. Het is inderdaad opmerkelijk dat het in de nieuwe terms of reference van de ambassadeur staat en dat men voelt dat de Amerikaanse autoriteiten kritischer worden ten opzichte van Kagame, wat een goede zaak is. Het betekent namelijk dat men een platform krijgt, van waaruit men kan werken. Ik verwelkom dus wat u daarjuist aanhaalt.

05.16 **Valérie Déom** (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour les éclaircissements que vous m'avez donnés concernant la procédure.

Je voudrais juste insister sur un point qui, il est vrai, relève davantage de la commission de la Justice. Vu le contexte délicat de cette affaire, tant au regard de la complexité du régime rwandais qu'au regard du statut du père Theunis - l'Eglise a quand même tenu un rôle parfois ambigu vis-à-vis des événements du Rwanda - je voudrais insister pour que la justice belge puisse travailler en toute indépendance.

Néanmoins, le dossier étant basé sur la loi de compétence universelle, je pense que nous pourrions avoir toutes les garanties à ce sujet.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

05.17 **Francis Van den Eynde** (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil een paar opmerkingen formuleren over de werkwijze in deze commissie.

De **voorzitter**: U hebt het laatste woord gekregen.

05.15 **Karel De Gucht**, ministre: L'évaluation du fonctionnement des gacaca n'est pas simple. Le problème de la charge de la preuve se poserait aussi au niveau des juges professionnels. Les gacaca s'inscrivent dans un processus de réconciliation. En Afrique du Sud, on a eu les commissions "vérité", mais au Rwanda, le génocide a laissé des traumatismes bien plus profonds encore. Il est donc difficile de faire la part entre l'effet micro et l'effet macro.

L'adoption d'une attitude plus critique des Américains à l'égard des droits de l'homme au Rwanda constitue une bonne chose. Cela nous donne, à nous aussi, une assise pour progresser dans ce domaine.

05.16 **Valérie Déom** (PS): Hoewel dit punt veeleer tot het werktein van de commissie voor de Justitie behoort en rekening houdend met de delicate context in dit dossier en de soms ambigue rol van de Kerk in de Rwandese gebeurtenissen, vraag ik met aandrang dat het Belgische gerecht volledig onafhankelijk zou kunnen werken; de genocidewet biedt daartoe alle waarborgen.

05.18 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, het is de gewoonte dat men de vragenstellers chronologisch laat reageren.

Ik wil trouwens ook erop wijzen dat de manier waarop vragen al of niet worden samengevoegd vrij eigenaardig is. U liet mij daarnet een vraag niet stellen omdat ze deel uitmaakte van een reeks vragen die door collega Tastenhoye werden ingediend, die zich liet verontschuldigen. Mijnheer Van der Maelen stelde een vraag over het Congolees leger, terwijl mijn vraag nr. 8405 over hetzelfde onderwerp er niet wordt aan toegevoegd.

Een laatste opmerking betreft de vragen die wij momenteel aan het stellen zijn. Ik heb ze hier voor mij liggen. Zij dateren van begin september. Het feit dat wij de minister sinds dan geen vragen hebben kunnen stellen, kan niet zomaar door de commissievoorzitter worden vergoelijkt.

Overigens, mijnheer de minister, was het niet mijn collega van CD&V, maar ikzelf die in plenaire vergadering heeft gezegd dat ik u sinds half juli niet meer heb gezien in deze commissie. De uitzondering was inderdaad in de Senaat, maar voor het overige hebben wij u niet meer gezien. Het werd hoogtijd dat u aanwezig bent, want de meeste van deze vragen kunnen amper nog worden gesteld, laat staan dat we nog iets erover kunnen zeggen.

Mijnheer de minister, dit gezegd zijnde, ik dank u voor uw antwoord. Ik neem aan dat u met een zekere voorzichtigheid hebt geantwoord, wat ik u zelfs niet ten kwade wil duiden. Ik durf toch ervoor pleiten dat dezelfde omzichtigheid wordt toegepast met betrekking tot onze relaties met dat land.

Wij weten allemaal - nu weten zelfs de Amerikanen het, en het duurt altijd wat langer alvorens zij iets beseffen - dat de mensenrechten niet bestaan in dat land. Wij weten allemaal dat er in dat land een dictatuur is en dat het op dit ogenblik onder meer in Oost-Congo voor heibel blijft zorgen.

Het is volgens mij iets te eenvoudig onze houding te handhaven als zijnde "we gaan er niet weg, maar we laten de mensen in de steek". Ik druk mij eufemistisch uit wanneer ik zeg dat het mij gepast lijkt een beetje druk uit te oefenen om te verdedigen wat rechtvaardig is. In die omstandigheden moeten wij ook oordelen over de arrestatie en de latere vrijlating van de betrokken geestelijke. Voor mij blijft die aanhouding immers een heel verdachte zaak.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Eynde, wat het samenvoegen van vragen en interpellaties betreft, dit gebeurt uiteraard onder mijn verantwoordelijkheid.

Ik wil dat u zeer goed weet dat ik mij daar tot op heden niet mee gemoeid heb. Ik heb dat altijd overgelaten aan de wijsheid van de diensten. Uw opmerking terzake laat ik volledig voor uw rekening. Ik heb geen kritiek op de werking van de diensten. Zij doen een uitstekende job. U mag kritiek hebben indien u dat vindt. Dit is, mijns inziens, volkomen onterecht.

Ten tweede, u en uw fractie mogen in deze commissie absoluut niet klagen over de spreektijd. Het reglement wordt hier met de nodige souplesse toegepast. U bent niet goed geplaatst om hierover veel heisa te maken. Mocht u wat minder tijd besteden aan dit soort uitspraken, zouden straks een aantal sprekers wel hun vraag nog kunnen stellen.

05.18 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Je plaide pour la prudence dans nos relations avec le Rwanda. Même les Américains se rendent maintenant compte que le respect des droits de l'homme y est inexistant et que le régime en place est une dictature, qui continue d'ailleurs à créer des conflits dans l'est du Congo. Justifier notre aide au pays par l'argument qu'il est de notre devoir de ne pas abandonner la population à son sort, c'est sans doute simplifier un peu les choses. Toutefois, nous nous devons de défendre ce qui est juste, y compris dans notre évaluation de l'affaire Theunis. L'arrestation de ce père nous paraît suspecte.

05.19 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, ik heb de gewoonte hetgeen ik zeg voor mijn rekening te nemen en mijn verantwoordelijkheid terzake op te nemen.

Wat de spreektijd betreft, geloof ik niet dat ik misbruik van spreektijd heb gemaakt.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Eynde, doorgaans komt u ruim aan bod.

05.20 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): We zijn harde werkers, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Geen enkel probleem. Uw fractie komt ruim aan bod. U moet de werkzaamheden niet proberen te monopoliseren. Dat zal ik op geen enkel ogenblik toestaan, ongeacht de fractie.

06 Vraag van mevrouw Nathalie Muylle aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de taak van Jos Geysels als ambassadeur van Institution Building" (nr. 8140)

06 Question de Mme Nathalie Muylle au ministre des Affaires étrangères sur "la mission qui incombe à Jos Geysels en sa qualité d'ambassadeur d'Institution Building" (n° 8140)

06.01 Nathalie Muylle (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag dateert van 15 september. Dat is dus ook alweer een tijd geleden.

Mijnheer de minister, in april hebt u in de commissievergadering gezegd – dat bleek trouwens ook in de media – dat u Jos Geysels, minister van Staat, zou benoemen tot ambassadeur van Institution Building. In april kon u daarover nog weinig zeggen omdat de onderhandelingen nog moesten starten. Het was wel de bedoeling alle methodes en mogelijkheden in kaart te brengen die het meeste kans op succes zouden bieden om de noodzakelijke instellingen voor het land op te bouwen. Zo hebt u het toen in de commissievergadering omschreven. De opdracht zou ook gebeuren in samenwerking met de diensten Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Zaken.

U zei toen ook dat de vraag van buitenaf zou moeten komen. U sprak toen heel concreet over een tweetal landen die aan België de vraag hadden gesteld om daarin ondersteuning te krijgen. Gezien ook de precaire situatie van het dossier, kon u toen die landen nog niet noemen.

Het is daar maanden stil rond geweest, tot wij begin september, in het kader van de Milleniumtop in New York, in de kranten terecht te lezen kregen dat u zei dat ontwikkelingssamenwerking niet alleen te maken heeft met armoedebestrijding, maar ook met het opnieuw opbouwen van een deugdelijke staat. Daarom had u dan ook de heer Geysels benoemd tot ambassadeur van Institution Building. U sprak toen heel concreet over twee landen, namelijk Soedan en Burundi, waar de heer Geysels zeer binnenkort – zo zei u in september – naartoe zou gaan.

Mijnheer de minister, vandaar heb ik de volgende vragen.

Hoe zit het met de functie van de heer Geysels? Zijn Soedan en Burundi de twee landen waarover u het in april al had? In september zei u dat de heer Geysels binnenkort zou vertrekken. Mag ik

06.01 Nathalie Muylle (CD&V): En avril dernier, M. Jos Geysels a été nommé ambassadeur d'Institution Building. Le ministre estime en effet que la coopération au développement ne concerne pas uniquement la lutte contre la pauvreté, mais aussi le soutien à apporter à la mise en place d'institutions de qualité.

M. Geysels est-t-il déjà actif au Soudan et au Burundi? En quoi consiste sa mission?

aannemen dat de heer Geysels al actief is? Kunt u mij ook iets meer zeggen over zijn opdracht in beide landen, ook qua timing? Hoe wordt zijn functie concreet ingevuld?

06.02 Minister Karel De Gucht: Mijnheer de voorzitter, collega, het gaat inderdaad over Soedan en Burundi, maar niet noodzakelijk over die landen alleen. De taak van collega Geysels heeft drie aspecten. Hij moet kijken hoe in een aantal geïdentificeerde landen op vraag of op eigen initiatief van België zulke projecten van Institution Building kunnen worden opgezet. Wij zijn volop bezig met Soedan, met name Zuid-Soedan. Dat wordt in Noord-Soedan niet in dank aanvaard. Het is immers ook een land dat uit een conflictsituatie komt. Op het ogenblik dat wij ver stonden met het oog op een bezoek, is de heer Garang verongelukt in een helikoptercrash. Het is niet zo eenvoudig naar Zuid-Soedan te gaan. Men moet daar naartoe vliegen en terugkeren op één nacht, want men kan daar niet verblijven.

In Burundi werken wij aan een aantal projecten die wij in december zullen kunnen bespreken met de president van Burundi, tijdens zijn bezoek aan België in de tweede week van december. Enkele dagen geleden heb ik nog een gesprek gehad met de Somalische eerste minister. Collega Geysels was daarbij aanwezig. De Somalische autoriteiten hebben daar gevraagd hen te helpen bij het uitschrijven van een grondwet volgens federaal model. Die vraag werd ons uitdrukkelijk gesteld. Somalië zit, in het beste geval, in een postconflictsituatie. Eigenlijk zit het nog voor een stuk in een conflictsituatie. De regering kan niet besturen vanuit Mogadishu, en moet dat doen vanuit een andere stad, honderd kilometer verder. Ik wil benadrukken dat in zulke landen opbouwoperaties gebeuren in zeer precare situaties.

Collega Geysels heeft ook gewerkt aan de inventarisatie en het zoeken van een nieuwe structuur van alle inspanningen die België doet op het vlak van Institution Building. Er zijn verschillende administraties die dingen doen die daarin thuishoren, niet alleen Buitenlandse Zaken. Er zijn ook Ontwikkelingssamenwerking, Justitie en Binnenlandse Zaken. Het is de bedoeling daarvan een inventarisatie te hebben en een structuur voor te stellen die dat op een horizontale manier zou kunnen behandelen. Met andere woorden, wij zullen een dienst Institution Building krijgen over de verschillende departementen heen, die minstens de coördinatie verzorgt tussen de verschillende departementen. Zo kan dat vanuit België een gestructureerde en doelgerichte actie voor bepaalde landen en gebieden worden. Daarmee is Jos Geysels volop bezig.

In de concrete dossiers van conflictpreventie, een belangrijk deelbudget van Buitenlandse Zaken, geeft hij ook het nodige advies. Volgens mijn evaluatie levert collega Geysels uitstekend werk.

06.03 Nathalie Muylle (CD&V): Mijnheer de minister, wat mag ik mij daarbij voorstellen? Is het een parttime of een fulltime job? Hoe mag ik dat zien?

06.04 Minister Karel De Gucht: Hoe zegt u?

06.05 Nathalie Muylle (CD&V): Heeft de heer Geysels een voltijdse of een parttime betrekking bij u? Hoeveel tijd en energie stopt hij erin? Als ik alles bekijk, is dat toch heel veel werk. Hoe mag ik mij dat

06.02 Karel De Gucht, ministre: Il ne s'agit pas seulement du Soudan et du Burundi, mais aussi d'autres pays connaissant des situations très précaires, notamment la Somalie. La tâche de M. Geysels consiste avant tout à analyser comment mettre sur pied des projets d'Institution Building. Au Soudan, la mort accidentelle de M. Garang a ralenti les choses. En ce qui concerne le Burundi, plusieurs projets seront discutés dans le courant de la deuxième semaine de décembre avec le président burundais lors de sa visite en Belgique. Une concertation a aussi eu lieu avec le premier ministre de Somalie à propos de l'élaboration d'une constitution sur le modèle fédéral.

M. Geysels dresse par ailleurs un inventaire de tous les efforts belges consentis sur ce plan et travaille à l'élaboration d'une nouvelle structure pour un service d'Institution Building. Enfin, il dispense aussi les avis nécessaires dans divers dossiers de prévention des conflits. Il fournit un excellent travail.

06.03 Nathalie Muylle (CD&V): S'agit-il d'une fonction à temps plein?

06.05 Nathalie Muylle (CD&V): Combien de temps et d'énergie M. Geysels y consacre-t-il?

voorstellen?

06.06 Minister **Karel De Gucht**: Eerlijk gezegd, Jos Geysels redeneert niet in termen van hoeveel uur hij erin stopt. Hij probeert goed werk af te leveren. Hij moet niet pointeren.

06.06 **Karel De Gucht**, ministre: Il ne comptabilise pas ses heures et il ne doit pas pointer.

06.07 **Nathalie Muylle** (CD&V): Dus u antwoordt niet op mijn vraag. U zegt gewoon dat hij de inspanningen doet.

06.08 Minister **Karel De Gucht**: Ik antwoord wel. Ik zeg dat ik tevreden ben over het werk dat hij doet en dat ik vind dat hij daaraan de nodige tijd besteedt. Voor het overige vind ik niet dat hij moet pointeren.

06.09 **Nathalie Muylle** (CD&V): Wanneer ik vraag hoeveel tijd hij eraan besteedt, antwoordt u niet.

06.10 Minister **Karel De Gucht**: Denkt u dat ik aan elke ambassadeur of elke persoon die een functie heeft, vraag hoeveel tijd hij daarin steekt? Mevrouw Muylle, dat interesseert mij eerlijk gezegd zelfs niet. Mij interesseert het resultaat van hun werk.

06.10 **Karel De Gucht**, ministre: Il consacre le temps nécessaire à sa fonction et travaille consciencieusement afin d'obtenir des résultats.

Ik ben ervan overtuigd dat hij zijn job op een heel ernstige manier doet, met de bedoeling om resultaten te bereiken.

06.11 **Nathalie Muylle** (CD&V): Het heeft geen zin om het debat verder te voeren.

06.12 Minister **Karel De Gucht**: Mevrouw Muylle, natuurlijk heeft het geen zin. De vraag heeft ook geen zin.

06.12 **Karel De Gucht**, ministre: Je suis responsable de ses prestations en ma qualité de ministre, mais, comme pour un ambassadeur, je tiens compte du résultat et non du nombre de prestations en heures. J'estime que cette question est relativement absurde. Si vous estimez que ces prestations sont insuffisantes, vous devez poser votre question en ce sens.

Ik ben verantwoordelijk voor wat de heer Geysels doet. Ik vind dat hij zijn job goed doet. Als u vindt dat hij zijn job niet goed doet, moet u daarover vragen stellen.

De **voorzitter**: Zoals gebruikelijk voor een functie op dat niveau, zal hij wellicht meer doen dan vereist is.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

07 Question de M. Jean-Marc Delizée au ministre des Affaires étrangères sur "l'après-transition politique en Afghanistan" (n° 8247)

07 Vraag van de heer Jean-Marc Delizée aan de minister Buitenlandse Zaken over "de toestand in Afghanistan na de politieke overgang" (nr. 8247)

07.01 **Jean-Marc Delizée** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, je voudrais que l'on fasse ici le point sur la situation en Afghanistan.

07.01 **Jean-Marc Delizée** (PS): In oktober 2004 en september 2005 werden er verkiezingen gehouden in Afghanistan. Die verkiezingen zijn naar verluidt correct verlopen. Niettemin heeft

Il y a environ six mois, le président Karsai a été reçu par notre Assemblée. A cette occasion, j'avais d'ailleurs introduit une question

écrite à laquelle, sauf erreur de ma part, je n'ai pas reçu de réponse. Cette question portait sur les moyens déployés par la Belgique pour soutenir le processus de démocratisation et de soutien à la société civile.

Lors de son passage dans notre pays, le président Karsai avait fait état d'initiatives belges. J'espère donc recevoir une réponse à cette question écrite. Mais, peut-être, monsieur le ministre, pourrez-vous me donner aujourd'hui de plus amples informations à ce sujet.

Ma question concerne la transition politique en Afghanistan. Des élections présidentielles et législatives ont eu lieu en octobre 2004 et en septembre 2005, ce qui, en soi, est déjà une bonne chose. Ces élections semblent s'être déroulées correctement. Cependant, nous devons relativiser notre optimisme quant au processus démocratique. En effet, la démocratie implique plus que la simple organisation d'élections plus ou moins libres. Or, dans ce cas, plusieurs réserves peuvent être émises. Ainsi, on a pu constater que d'anciens chefs de guerre, qui ont été impliqués dans des crimes commis lors du régime des talibans, se retrouvent parmi les élus. On a également pu constater que des activités terroristes de groupes armés talibans ou pro-talibans reprennent de manière inquiétante dans plusieurs régions du pays. Par ailleurs, il faut savoir que le trafic de drogue, notamment d'opium, de pavot semble être en augmentation constante. Ces éléments nécessitent que l'on relativise quelque peu la situation sur le terrain.

Des discussions assez intenses – la presse en a fait état – ont lieu au sein de l'OTAN sur la question de savoir s'il faut ou non augmenter la contribution militaire et financière à destination de l'Afghanistan.

Nous savons que les Etats-Unis en particulier font pression pour que l'ISAF (la force internationale d'assistance à la sécurité), mandatée par l'ONU, soit fusionnée avec la "Enduring Freedom", qui est une coalition volontaire visant à lutter contre le terrorisme. D'autres grands Etats sont, quant à eux, plutôt favorables à un élargissement du mandat de l'OTAN aux mesures de contre-terrorisme.

En outre, il semble que l'ONU émette des réticences quant à son installation en Afghanistan. Son secrétaire général, M. Kofi Annan, a déclaré que l'OTAN et l'Union européenne devraient être responsables de la reconstruction de l'Afghanistan. A ce sujet, il semble qu'une grande partie des engagements pris par de nombreux pays dans le cadre des conférences internationales n'aient pas été pleinement respectés.

Monsieur le ministre, nous voudrions avoir de plus amples informations quant à la situation sur le terrain; sans doute, disposez-vous de plus de renseignements que ceux relatés par la presse.

En tout cas, il ne semble pas y avoir de consensus international quant à la stratégie à suivre pour stabiliser cette zone sensible du monde. C'est la raison pour laquelle j'ai décidé de déposer ma question en espérant avoir un petit débat à ce sujet.

1. Que pensez-vous des différentes propositions faites par les grands Etats membres de l'OTAN concernant la lutte contre le terrorisme et le trafic de drogue?

men moeten vaststellen dat een aantal gewezen "warlords" die onder het Talibanregime bij misdaden betrokken geweest zijn, verkozen werden. Tevens flakkert het terroristische geweld van gewapende groepen Taliban of Talibanaanhangers op onrustbarende wijze op in verscheidene regio's van het land. Ook de drugshandel lijkt weer te floreren.

Bij de NAVO wordt er vrij heftig gediscussieerd over de vraag of de militaire en financiële bijdrage voor Afghanistan al dan niet verhoogd moet worden. De Verenigde Staten in het bijzonder oefenen druk uit om de ISAF (International Security Assistance Force) te laten fuseren met de coalitie die deelneemt aan de operatie "Enduring Freedom". Andere grote mogendheden zijn veeleer voorstander van een uitbreiding van het NAVO-mandaat tot antiterrorismemaatregelen.

Bovendien zou de VN er niet zo happig op zijn om in Afghanistan te opereren, en de verbintenissen die vele landen aangegaan zijn in het kader van internationale conferenties worden blijkbaar niet helemaal nagekomen.

Wat vindt u van de verschillende voorstellen die de grote lidstaten van de NAVO hebben gedaan betreffende de strijd tegen het terrorisme en de drughandel? Is de Belgische regering van plan de Belgische bijdrage in Afghanistan op te voeren of niet? Kunnen wij meer bijzonderheden vernemen over het Belgisch standpunt en meer bepaald over de elementen die tijdens de vergadering van de ministers van Buitenlandse Zaken van de NAVO op 8 en 9 december eerstkomend zullen worden verdedigd? Welke initiatieven worden genomen om het maatschappelijk middenveld te steunen?

2. Le gouvernement belge entend-il accroître ou non la contribution belge en Afghanistan? Pouvons-nous obtenir davantage de précisions sur la position belge?

3. Une réunion des ministres des Affaires étrangères de l'OTAN se tiendra les 8 et 9 décembre 2005. Quelle est la position que le ministre y défendra au nom de la Belgique?

Je me suis permis d'ajouter cet élément sur les initiatives prises en faveur du soutien aux sociétés civiles qui faisaient l'objet d'une question écrite demeurée sans réponse à ce jour.

07.02 Karel De Gucht, ministre: Monsieur le président, chers collègues, en fait, je partage en gros votre analyse.

L'évolution de la situation en Afghanistan est suivie de près par mon département, d'autant plus que la Belgique y est présente avec un contingent important de militaires, dans le cadre de l'ISAF et des efforts internationaux afin de faire de l'Afghanistan un Etat démocratique stable et développé, comme déterminé dans l'Accord de Bonn de 2001.

Comme le fait remarquer le député, les élections et la formation d'une assemblée nationale clôturent la mise en place des institutions afghanes, donc le processus de Bonn. La manière dont la communauté internationale devra s'impliquer dans la poursuite d'une assistance à l'Afghanistan et les organes qui prendront en charge cette assistance devront encore être fixés.

Un exercice national de réflexion stratégique – Afghanistan national development strategy – devrait donner des indications sur les vues afghanes. Parallèlement, une réunion coprésidée par le secrétaire général de l'ONU, le premier ministre britannique et le président afghan se tiendra à Londres les 30 et 31 janvier 2006. Elle devrait viser à déterminer les priorités stratégiques. Elle sera préparée par une réunion du G8 plus l'Afghanistan, à Kaboul, le 3 décembre 2005. Les documents de base viseraient le développement dans les cinq années à venir et définiraient quatre piliers: sécurité, bonne gouvernance, développement économique et social et lutte anti-narcotique.

L'Union européenne et ses Etats membres ont joué un rôle crucial sur le plan de l'aide à la reconstruction en Afghanistan. Pour la période 2002-2006, une aide totale de 3,1 milliards d'euros a été promise pour des actions dans ce domaine.

Le 16 novembre 2005, l'Union européenne et l'Afghanistan ont signé une déclaration de politique commune qui forme la base pour un nouveau partenariat entre les deux parties. Ce partenariat se base sur l'Accord de Bonn et identifie des priorités communes pour la phase suivante dans la reconstruction du pays. Des efforts communs sont prévus dans divers domaines, tels que la gouvernance politique et économique, la réforme du secteur de la sécurité et de la justice, la lutte contre les stupéfiants, le développement, les droits de l'homme, le soutien à la société civile, le retour des réfugiés, l'éducation et la culture.

Il a été convenu d'évaluer ce partenariat à travers un dialogue politique entre l'Afghanistan et l'Union européenne, qui inclura des

07.02 Minister Karel De Gucht: Ik ben het in grote lijnen met uw analyse eens. Mijn departement volgt de toestand in Afghanistan op de voet, ook in het licht van de Belgische bijdrage aan de internationale veiligheidsmacht ISAF. De verkiezingen en de totstandkoming van een nationale assemblee vormen het sluitstuk van de oprichting van de Afghaanse instellingen en dus van het proces van Bonn.

Een nationale strategische denkoefening zou moeten aangeven hoe de bevolking zelf tegen een en ander aankijkt. De Europese Unie en haar lidstaten hebben een doorslaggevende rol gespeeld in de hulpverlening voor de wederopbouw in Afghanistan. Voor de periode 2002-2006 werd in totaal 3,1 miljard euro in het vooruitzicht gesteld.

Op 16 november 2005 hebben de Europese Unie en Afghanistan een gemeenschappelijke beleidsverklaring ondertekend, die de grondslag vormt voor een nieuw partnerschap op basis van het Akkoord van Bonn. Er wordt een mechanisme voorbereid met het oog op de ontwikkeling op het stuk van veiligheid, good governance, sociaal-economische ontwikkeling en strijd tegen drugs. Er werd afgesproken dat partnerschap te evalueren via een politieke dialoog tussen Afghanistan en de Europese Unie, onder meer tijdens jaarlijkse vergaderingen met de ministers van beide landen.

België blijft de internationale context en de ontwikkelingen ter

réunions annuelles au niveau ministériel.

La Belgique continuera à s'engager dans les efforts internationaux pour construire un Afghanistan démocratique, stable et développé, ensemble avec ses partenaires européens et internationaux. Ceci n'est pas une tâche facile, tenant compte de la nature et de la complexité du défi. Elle continuera aussi à suivre de près l'évolution sur le terrain et au niveau du cadre international afin de déterminer sa position et la nature de ses engagements qui font régulièrement l'objet d'une note au Conseil des ministres.

07.03 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, au niveau de l'analyse des constats, nous rejoignons effectivement M. le ministre. Je ne sais pas si je suis suffisamment éclairé sur la position qui sera celle de la Belgique à la réunion des Affaires étrangères sur la proposition britannique d'accroître les forces militaires offensives en Afghanistan. J'ai lu ce qu'en disait la presse mais la réponse du ministre ne m'a pas apporté de réel développement.

Pour ce qui concerne l'aide à la reconstruction de l'Afghanistan, le ministre explique ce qui se fait au niveau européen. Au niveau belge - même si je me suis quelque peu écarté de ma question initiale - y a-t-il une augmentation des moyens, des initiatives nouvelles, celles auxquelles le président Karsai a fait allusion lorsqu'il est venu, ou tout cela en est-il encore au stade de l'analyse? Voilà les questions que je me permettais de poser.

07.04 Karel De Gucht, ministre: Monsieur le président, je pense devoir me limiter à la réponse que j'ai donnée, vu que le Conseil des ministres ne s'est pas encore prononcé sur le plan révisé ISAF/OTAN.

07.05 Jean-Marc Delizée (PS): Le gouvernement belge?

07.06 Karel De Gucht, ministre: Oui, le gouvernement belge ne s'est pas encore penché sur ce dossier. Je soumettrai prochainement une note à ce propos au Conseil des ministres, mais dans l'état actuel des choses, je ne sais pas vous donner plus d'informations. Il n'y a pas encore de position gouvernementale.

07.07 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le ministre, nous serons donc attentifs à la suite de l'affaire. Je vous demanderai simplement si vous pouvez par ailleurs répondre à ma question écrite qui portait sur les initiatives et la coopération.

plaats op de voet volgen om zijn standpunt en de aard van zijn verbintenissen te bepalen waarover regelmatig een nota voor de Ministerraad wordt opgesteld.

07.03 Jean-Marc Delizée (PS): Inzake de analyse van de vaststellingen zijn wij het eens met de minister. Ik weet niet of het Belgisch standpunt tijdens de vergadering van Buitenlandse Zaken over het Brits voorstel om de militaire aanvalskrachten in Afghanistan te versterken mij voldoende duidelijk is.

Worden er inzake de hulp voor de wederopbouw van Afghanistan meer middelen uitgetrokken en worden er nieuwe initiatieven door België genomen, of bevinden we ons hier nog in de analysefase?

07.04 Minister Karel De Gucht: Ik moet mij beperken tot het antwoord dat ik heb gegeven, ...

07.06 Minister Karel De Gucht: ... want de Belgische regering heeft zich op de Ministerraad nog niet uitgesproken over het herwerkte ISAF/NAVO-plan.

07.07 Jean-Marc Delizée (PS): Wij zullen dit dossier nauwgezet opvolgen. Ik vraag u toch om op mijn vraag, die eerst schriftelijk was, over de initiatieven en de samenwerking met het maatschappelijk middenveld te antwoorden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Vraag van mevrouw Annemie Turtelboom aan de minister Buitenlandse Zaken over "het voornemen van het Vaticaan om homoseksuelen te weren uit seminaries" (nr. 8280)

08 Question de Mme Annemie Turtelboom au ministre des Affaires étrangères sur "l'intention du Vatican d'exclure les homosexuels des séminaires" (n° 8280)

08.01 Annemie Turtelboom (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de Vaticaanse Congregatie voor Katholieke Opvoeding heeft instructies aan de bisschoppen waarin ze worden gevraagd na te gaan of de nieuwe seminaristen homoseksueel geaard zijn of niet. Indien wel, moet hen in principe de toegang tot de priesteropleiding worden geweigerd. Volgens Catholic World News heeft Paus Benedictus XVI deze instructie onlangs goedgekeurd.

Deze instructie is niet alleen een koerswijziging. Tot op heden werd nooit gevraagd naar de geaardheid omdat het verplichte celibaat nog steeds geldt. Bovendien wordt het omwille van het celibaat voor bisschoppen moeilijk iemands geaardheid te achterhalen.

Naast morele bezwaren kan men zeggen dat dit voornemen stuit op de grenzen van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Vraag is wat er moet gebeuren met het huidig personeel van de Kerk, waarvan geweten is dat een aantal priesters homoseksueel zijn. Het feit dat homoseksuelen onder hen een oordeel moeten vellen over kandidaat-priesters is niet denkbeeldig. Gelet op het chronisch tekort aan kandidaat-seminaristen dreigt de Kerk in haar eigen voet te schieten. Dat is een keuze die ze maakt.

Afgezien van morele en ethische bedenkingen, blijft het feit dat dergelijke praktijken moeilijk te rijmen zijn met onze antidiscriminatiewet en met het internationaal erkend respect voor mensenrechten. Vermits de Kerk in België een gesubsidieerde instelling is van wie verwacht mag worden dat ze zich inschrijft in onze algemeen aanvaarde rechtsbeginselen, rijst de vraag of deze verwachtingen van overheidswege moeten worden geëxpliciteerd. Vermits de afspraken tussen België en de Heilige Stoel in een concordaat zijn vastgelegd, gaan her en der stemmen op om het huidige concordaat aan te passen aan de concrete situaties van vandaag.

Mijnheer de minister, graag kreeg ik antwoord op de volgende vragen.

Ten eerste, zult u de vertegenwoordiger van de Heilige Stoel contacteren om u te vergewissen van het concrete voornemen van het Vaticaan om homoseksuelen te weren uit seminaries? Zult u in overleg met uw collega van Justitie en Gelijke Kansen nagaan of deze maatregel in tegenspraak is met onze Belgische wetgeving inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de antidiscriminatiewet en de Rechten van de Mens. Indien dit het geval blijkt te zijn, zult u het Vaticaan erop wijzen dat deze praktijken niet stroken met onze wetten? Kan de Kerk hiervan financiële gevolgen ondervinden? Bent u van plan het bestaande concordaat tussen België en het Vaticaan in vraag te stellen en eventueel te hernegotiëren met het oog op het niet discrimineren van homoseksuelen of andere doelgroepen?

08.02 Minister Karel De Gucht: Mijnheer de voorzitter, collega, uw eerste vraag is of ik de ambassadeur bij de Heilige Stoel zal contacteren teneinde me te vergewissen van het concrete voornemen van het Vaticaan om homoseksuelen te weren uit seminaries. Ik zal inderdaad aan onze ambassadeur vragen wat daar nu juist van aan is en hoe dit zich juist profileert.

Het is juist dat de pers hierover al uitgebreid heeft gerapporteerd. De instructies die daarop betrekking hebben, zijn echter bij mijn weten

08.01 Annemie Turtelboom (VLD): Le Vatican entend donner des instructions aux évêques tendant à leur faire vérifier l'orientation sexuelle des nouveaux séminaristes. Les séminaristes homosexuels devront être refusés. De telles dispositions sont difficilement conciliables avec nos lois anti-discrimination et avec les droits de l'homme. Certaines voix s'élèvent également pour qu'on modifie le concordat de la Belgique avec le Vatican.

Le ministre va-t-il demander des explications au représentant du Saint-Siège? Va-t-il examiner avec ses collègues de la Justice et de l'Égalité des chances la question de savoir si les projets du Vatican sont en contradiction avec la législation belge? Fera-t-il savoir au Vatican cet état de fait? Si le Vatican maintient cette intention, l'Église pourrait-elle en ressentir des conséquences financières en Belgique? Le concordat avec le Vatican sera-t-il remis en question?

08.02 Karel De Gucht, ministre: Je demanderai effectivement des informations supplémentaires à l'ambassadeur du Saint-Siège. Les instructions exactes n'ont toutefois pas encore été communiquées officiellement. Il est quelque peu difficile de prendre position sur une intention

nog niet officieel gekend. Het is een beetje moeilijk om een standpunt in te nemen over een tekst waarvan de precieze inhoud, de draagwijdte en de concrete toepassing niet gekend zijn.

Er is geen concordaat tussen de Heilige Stoel en België. Dit zal u misschien verwonderen. Men spreekt overal over een concordaat maar er is er eigenlijk geen. Dit betekent dat onze relaties gebaseerd zijn op het internationaal recht, met name de van toepassing zijnde verdragen en gebruiken.

Voor de overige vragen die u stelt, verwijs ik u naar de ministers en staatssecretarissen die bevoegd zijn voor onder meer de erediens en het gelijke kansenbeleid.

08.03 Annemie Turtelboom (VLD): Dank u, mijnheer de minister, voor uw antwoord. Ik ben in elk geval blij dat u de ambassadeur hierop zult aanspreken. Als er officiële instructies zijn, zullen we daarvan hopelijk ook op de hoogte worden gesteld.

En voor de vragen waarnaar u verwijst naar een andere minister heeft collega Vautmans van onze fractie daarover vragen ingediend.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

09 Questions jointes de

- M. Mohammed Boukourna au ministre des Affaires étrangères sur "la loi colombienne 'justice et paix'" (n° 8293)

- Mme Marie Nagy au ministre des Affaires étrangères sur "la position de l'Union européenne à propos de la loi 'justice et paix' en Colombie" (n° 8582)

09 Samengevoegde vragen van

- de heer Mohammed Boukourna aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de Colombiaanse wet van 'rechtvaardigheid en vrede'" (nr. 8293)

- mevrouw Marie Nagy aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het Europese standpunt over de Colombiaanse wet 'rechtvaardigheid en vrede'" (nr. 8582)

09.01 Mohammed Boukourna (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je pose déjà ma question, en espérant que Mme Nagy nous rejoigne rapidement.

Depuis quarante ans, la Colombie souffre d'un conflit armé qui fait environ 6.000 morts par an. Ce conflit oppose les paramilitaires, soutenus par les forces de sécurité, et les guérillas; chaque partie violant systématiquement les droits de l'homme et le droit international humanitaire.

Depuis son entrée en fonction, en août 2002, le président colombien, Alvaro Uribe, a introduit une série de mesures dans le cadre de sa doctrine de sécurité démocratique. Malheureusement, cette stratégie rend la population civile plus vulnérable aux violences des groupes armés illégaux et des forces de sécurité. Par ailleurs, elle consolide un mur de silence face à des violations qui peuvent être commises à l'abri de tout contrôle et dans la plus grande impunité. Ce sont effectivement les objectifs qui peuvent être perçus à l'analyse de cette loi.

La dernière mesure en date introduite par le président Uribe est la loi "justice et paix", approuvée par le Congrès en juin et ratifiée par le

dont la concrétisation et la portée exactes ne sont pas encore connues. Il n'existe par ailleurs pas de concordat entre la Belgique et le Saint-Siège. Notre relation est fondée sur le droit international.

En ce qui concerne les autres questions, je vous renvoie aux ministres compétents en matière de cultes et d'égalité des chances.

08.03 Annemie Turtelboom (VLD): Je me réjouis d'entendre que le ministre demandera des explications sur la question à l'ambassadeur.

09.01 Mohammed Boukourna (PS): In Colombia vechten paramilitaire groeperingen al veertig jaar tegen guerrillastrijders. Beide partijen treden de mensenrechten en het internationaal humanitair recht systematisch met voeten.

Sinds zijn aantreden in augustus 2002 heeft de Colombiaanse president Alvaro Uribe een aantal maatregelen getroffen in het kader van zijn democratische veiligheidsdoctrine. Helaas wordt de burgerbevolking van zijn land door die strategie overgeleverd aan het geweld van de illegale gewapende groeperingen en de veiligheidstroepen.

Krachtens de zogenaamde wet

gouvernement colombien en juillet dernier. Cette loi permet notamment aux paramilitaires démobilisés de bénéficier d'un programme de réintégration subventionné en les préservant de toute poursuite pour les crimes commis.

Un rapport de la Commission internationale de juristes publié le 21 septembre dernier dénonce "le démantèlement de l'Etat de droit, la militarisation de l'Etat colombien et de son appareil judiciaire et les violations des droits de l'homme résultant de la politique du gouvernement Uribe depuis trois ans". Le rapport affirme en outre que, dans le cadre du processus de désarmement, de démobilisation et de réinsertion des paramilitaires colombiens, la loi "justice et paix" conduit de fait à l'impunité de milliers de crimes perpétrés par des groupes paramilitaires.

Le gouvernement colombien a mené une campagne pour obtenir le soutien de la communauté internationale, notamment de l'Union européenne, à sa politique de démilitarisation des groupes armés illégaux. Le 22 septembre dernier, le vice-président colombien, M. Francisco Santos, a rencontré la commissaire aux Relations extérieures, Mme Ferrero-Waldner, afin de tenter d'obtenir un soutien politique et financier de la Commission à la politique du gouvernement colombien.

Le 3 octobre dernier, le Conseil des Affaires générales et Relations extérieures a, dans ses conclusions, donné son aval au soutien politique et financier de la politique du gouvernement Uribe tout en prenant note des craintes exprimées par le haut commissaire des Nations unies aux droits de l'homme, selon lesquelles la loi "Justice et paix", telle qu'elle a été promulguée, ne tient pas suffisamment compte des principes de vérité, de justice et de réparation, conformément aux normes approuvées au niveau international dans le cadre des justices transitionnelles notamment.

Selon le bureau du haut commissaire des Nations unies pour les droits humains en Colombie: "La loi offre de très généreux bénéfices judiciaires: fortes réductions des peines, amples possibilités de liberté conditionnelle à ceux qui ont commis de graves crimes, sans contribution effective à la recherche de la vérité et à la réparation." (Citation du 27 juin 2005 contenue dans le rapport).

A titre d'exemples, la loi n'encourage pas de manière claire la conclusion d'accords collectifs entre le gouvernement et les groupes armés. Par ailleurs, l'absence de référence aux conflits armés internes et au droit international pourrait amener à y inclure des délits de droit commun (trafic de drogues, criminalité organisée). Un autre exemple, l'inscription du paramilitarisme dans le cadre du délit politique, est très significatif. Or, selon la Constitution colombienne, les délits politiques peuvent faire l'objet d'amnisties et de grâces. Ceci va à l'encontre d'un certain nombre de principes du droit international, qui stipulent que les crimes d'Etat, les assassinats extra-judiciaires ne peuvent faire l'objet d'amnisties.

Monsieur le ministre, voici mes questions.

- Quelle a été la position défendue par la Belgique lors de ce Conseil européen?
- Quelle a été la position de l'Espagne dans les débats?

pour "rectvaardigheid en vrede", die in juni door het Congres werd aangenomen en in juli jongstleden door de Colombiaanse regering werd geratificeerd, kunnen gedemobiliseerde paramilitairen een gesubsidieerd reïntegratie-programma volgen en zijn ze veilig voor alle vervolging wegens hun misdaden.

In een rapport van de International Commission of Jurists (Internationale Commissie van juristen) dat op 21 september jongstleden gepubliceerd werd, worden de ontmanteling van de rechtsstaat en de militarisering van het land en van het Colombiaanse gerecht gelaakt, evenals de mensenrechtenschendingen die het gevolg zijn van het beleid van de regering-Uribe tijdens de afgelopen drie jaar. Het rapport stelt bovendien dat de wet "rechtvaardigheid en vrede" tot gevolg heeft dat de door paramilitaire groeperingen begane misdaden de facto ongestraft blijven.

De regering van Colombia heeft de internationale gemeenschap en in het bijzonder de Europese Unie gevraagd haar beleid om de illegale gewapende groepen te demilitariseren te ondersteunen. Met die bedoeling ontmoette de vice-president van Colombia, de heer Francisco Santos, op 22 september jongstleden de commissaris voor Externe Betrekkingen, mevrouw Ferrero-Waldner en op 3 oktober jongstleden keurde de Raad voor Algemene Zaken en Externe Betrekkingen politieke en financiële hulp goed maar met een verwijzing naar de bezorgdheid van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten, omdat de wet 'gerechtigheid en vrede' niet overeenstemt met de internationale beginselen van waarheid, gerechtigheid en genoegdoening.

- En soutenant la loi colombienne "justice et paix", l'Union européenne ne s'est-elle pas écartée de sa propre ligne politique officielle, en n'insistant pas sur la nécessité d'adopter un cadre juridique global pour le processus de désarmement, de démobilisation et de réinsertion des groupes armés illégaux qui garantissent la vérité, la justice et la réparation pour les victimes du conflit? C'est le but recherché, en principe, par cette loi.

Volgens het kantoor van de Hoge Commissaris is die wet niet streng genoeg voor daders van zware misdrijven en draagt ze onvoldoende bij tot het efficiënt streven naar waarheid, noch tot genoegdoening. In de wet wordt niet duidelijk aangezet tot het sluiten van collectieve akkoorden tussen de regering en de gewapende groepen en wordt niet verwezen naar de interne gewapende conflicten, noch naar het internationaal recht. Als gevolg daarvan zou ze kunnen gelden voor gemeenrechtelijke wanbedrijven zoals drughandel en georganiseerde misdaad. Zo zou de kwalificatie van paramilitarisme als politiek wanbedrijf ook kunnen leiden tot amnestie en gratie terwijl, volgens de normen van het internationaal recht, nooit amnestie kan worden verleend voor staatsmisdrijven en buitengerechtelijke moorden.

Welk standpunt heeft België tijdens die Europese Raad verdedigd? Welk standpunt werd door Spanje ingenomen? Wijkt de Europese Unie niet af van haar officiële beleidslijn nu ze de Colombiaanse wet "rechtvaardigheid en vrede" steunt en niet onderstreept dat in een globaal juridisch kader voor de ontwapening, de demobilisatie en de reïntegratie van illegale gewapende groeperingen moet worden voorzien?

09.02 Karel De Gucht, ministre: Monsieur le président, chers collègues, la Belgique est solidaire de la population colombienne et donne son total soutien aux efforts fournis pour arriver à une solution politique négociée de ce conflit armé qui déchire la Colombie depuis des années.

La Belgique appelle toutes les parties concernées à mettre fin aux hostilités et à respecter les droits de l'homme et le droit humanitaire international. La Belgique insiste en particulier sur la libération immédiate et sans condition de tous les otages nationaux et étrangers.

La Belgique est consciente de la complexité de ce processus de paix et reconnaît qu'un délicat équilibre doit être trouvé entre paix durable et justice pour les victimes. Dans ce contexte, la loi "justice et paix" constitue un développement important comme amorce d'un cadre

09.02 Minister Karel De Gucht: België betuigt zijn solidariteit met de Colombiaanse bevolking en steunt de inspanningen om een politieke, onderhandelde oplossing te vinden voor het gewapend conflict dat het land al jaren verscheurt.

België pleit voor een stopzetting van de vijandelijkheden en voor de naleving van de mensenrechten en het humanitair recht. Ons land dringt in het bijzonder aan op de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle

juridique pour le désarmement, la dissolution et la réintégration des groupements armés dans la société colombienne.

La Belgique partage les préoccupations du haut commissaire pour les droits de l'homme des Nations unies et d'autres organisations concernant les insuffisances graves de la loi "justice et paix" qui, notamment, ne satisfait pas aux standards internationaux pour ce qui est des droits essentiels des victimes à connaître la vérité, le droit à l'équité et à l'indemnisation.

Et parce que le danger existe d'une impunité pour les crimes commis par les différents groupements, la Belgique croit que l'application rigoureuse et transparente de la loi "justice et paix" peut donner une impulsion positive à un processus de paix complexe et délicat en Colombie.

A l'instar des autorités colombiennes, de la société civile, de l'Organisation des Etats américains, du Haut Commissariat aux droits de l'homme et des autres organisations spécialisées, la Belgique suivra attentivement l'exécution de cette loi importante et accordera son soutien actif aux initiatives qui en pallient les insuffisances et offrent un avenir davantage porteur d'espoir aux victimes de ce conflit armé.

La Belgique, avec ses partenaires de l'Union européenne, les autorités colombiennes et la société civile, est également prête à envisager un soutien actif aux multiples et difficiles étapes du processus de paix en Colombie.

binnenlandse en buitenlandse gijzelaars.

Bewust van de ingewikkeldheid van het vredesproces, erkent ons land dat een moeilijk evenwicht moet worden gevonden tussen duurzame vrede en rechtvaardigheid voor de slachtoffers. In die context vormt de wet "rechtvaardigheid en vrede" de aanzet van een juridisch kader voor de ontwapening, de ontbinding en de reïntegratie van de gewapende groeperingen in de Colombiaanse maatschappij.

België deelt de vrees van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten van de Verenigde Naties betreffende het feit dat de wet "rechtvaardigheid en vrede" niet aan de internationale normen inzake de rechten van de slachtoffers voldoet.

Nu het risico bestaat dat misdaden ongestraft blijven, is België van oordeel dat de strikte en transparante toepassing van de wet "rechtvaardigheid en vrede" het vredesproces in Colombia een positieve impuls kan geven.

België en zijn Europese partners zullen de uitvoering van die wet nauwlettend volgen en ons land zal de initiatieven die de tekortkomingen van die wet moeten verhelpen, met overtuiging steunen.

09.03 Mohammed Boukourna (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie. Vous le dites également: le danger existe. Nous devons rester attentifs car certains articles de cette loi contredisent en plusieurs points – j'en ai cité tout à l'heure – le droit international et s'éloignent de l'objectif annoncé, c'est-à-dire arriver à une réconciliation nationale. Cette réconciliation ne peut faire l'économie d'une recherche de la vérité, ainsi que de la désignation et la condamnation des coupables.

Comme vous l'avez dit, j'estime néanmoins que cette loi constitue l'amorce d'un cadre juridique qu'il conviendra de consolider.

09.03 Mohammed Boukourna (PS): Die wet houdt een risico in en we moeten die aangelegenheid met aandacht volgen, aangezien een aantal wetsartikelen in strijd zijn met het internationaal recht en zich van het doel van nationale verzoening verwijderen. Om tot nationale verzoening te komen, moet de waarheid aan het licht komen en moeten de schuldigen worden geïdentificeerd en veroordeeld.

Desondanks meen ik dat die wet de aanzet van een juridisch kader

vormt, dat moet worden verstevigd en uitgebreid.

Le **président**: Madame Nagy, voulez-vous réagir?

09.04 Marie Nagy (ECOLO): Monsieur le président, je suis désolée d'être arrivée en retard. Je ne sais pas si le ministre a déjà répondu.

Le **président**: Oui, il a répondu. Nous avons essayé de vous contacter.

09.05 Marie Nagy (ECOLO): Je suis venue le plus vite possible.

La seule chose que j'aurais à dire au ministre est qu'il y a, pour le moment, un très grand mécontentement parce que, dans le cadre de la loi, malgré le fait qu'il y ait des éléments positifs, beaucoup de choses restent problématiques.

Que fait-on en termes de récolte d'informations pour connaître les coupables? Que fait-on pour financer ces recherches?

La demande qui a été acceptée par l'Union européenne, et par la Belgique d'ailleurs, concerne simplement les enfants-soldats alors qu'il s'agit, dans le cas des paramilitaires, de gens qui possèdent des richesses immenses, qui ont des terres et de l'argent. Je pense que l'Union européenne pourrait jouer un rôle plus important vis-à-vis du gouvernement colombien pour rendre la justice plus efficace et pour que les mouvements armés déposent les armes.

A mon sens, la Belgique a eu, jusqu'à présent, une attitude plutôt positive. J'ai eu l'occasion de rencontrer l'ambassadeur il y a trois semaines mais il faudrait insister parce que l'Union européenne est en train de basculer dans une trop grande complaisance vis-à-vis du gouvernement colombien. Dans le cas des paramilitaires, il me semble que l'Union a beaucoup de choses à mettre en œuvre.

09.05 Marie Nagy (ECOLO):
Hoewel die wet enkele positieve elementen bevat, doen tal van punten nog altijd problemen rijzen. Welke acties zijn erop gericht inlichtingen te verzamelen met het oog op het opsporen van de verdachten? Wat onderneemt men om die opsporingen te financieren?

De aanvraag die door de Europese Unie en België werd goedgekeurd heeft enkel betrekking op kindsoldaten, terwijl het in het geval van de paramilitairen gaat om mensen die immens rijk zijn. De Europese Unie zou een belangrijkere rol kunnen spelen ten aanzien van de Colombiaanse regering om het gerecht efficiënter te laten werken en de gewapende bewegingen te ontwapenen.

Tot dusver heeft België een positieve houding aangenomen, maar men moet op de ingeslagen weg voortgaan, en de Europese Unie wordt te welwillend ten aanzien van de Colombiaanse regering. Bovendien zou de Unie werk kunnen maken van tal van acties met betrekking tot de paramilitairen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Inga Verhaert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de leerlingenuitwisselingen tussen België en de Verenigde Staten" (nr. 8309)
- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de wijziging van de toegangsregels voor uitwisselingsstudenten naar Amerika" (nr. 8927)

10 Questions jointes de

- Mme Inga Verhaert au ministre des Affaires étrangères sur "les échanges d'étudiants entre la Belgique et les États-Unis" (n° 8309)
- Mme Hilde Vautmans au ministre des Affaires étrangères sur "la modification des règles d'accès aux

programmes d'échange d'étudiants pour les Etats-Unis" (n° 8927)

10.01 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Mijnheer de minister, sinds vijftig jaar al bestaan er studentenuitwisselingen tussen België en de Verenigde Staten. Dat gaat niet meteen over een heel grote groep mensen maar toch wel over een paar honderd die gedurende een semester of een heel schooljaar in de Verenigde Staten studeren en dan leven bij gastgezinnen. Ze volgen les aan een plaatselijke secundaire school.

Tijdens de zomer kreeg ik bericht dat het US State Department enkele wijzigingen zou doorvoeren betreffende toegangsregels voor uitwisselingsstudenten die naar Amerika wilden gaan. Door een eigenlijk heel kleine aanpassing dreigde dat nieuwe voorstel zo goed als alle jonge Belgen van dit soort programma's uit te sluiten. De nieuwe regel zou immers stellen dat men maximaal elf jaar les mag hebben gevolgd aan lagere en secundaire scholen en dat men ook niet ouder mag zijn dat achttien jaar en zes maanden op het moment waarop men de school start in Amerika. Omdat het echter bijna onmogelijk is een schooljaar in het buitenland in België te laten homologeren proberen de Belgische leerlingen nu eenmaal allemaal een jaartje na hun secundaire opleiding in dat soort uitwisselingsprogramma's mee te draaien. Als die regelgeving zou veranderen, dan dreigen dus een 300 tot 400-tal leerlingen niet meer op deze manier in de Verenigde Staten te kunnen gaan studeren.

Ik heb begrepen dat daar misschien intussen al iets beweegt maar ik zou de minister willen vragen of daar iets kan aan gedaan worden. Een uitwisseling als deze – ik spreek ook uit eigen ervaring – is toch wel zeer nuttig voor Belgische studenten, voor leerlingen van secundair niveau. Het zou jammer zijn als we die mogelijkheid niet meer zouden kunnen benutten.

10.02 Hilde Vautmans (VLD): Mijnheer de minister, ik denk dat collega Verhaert het probleem heel goed geschetst heeft. Ik heb ook onmiddellijk toen ik vernam wat het voornemen was in de Verenigde Staten van Amerika een brief geschreven, zowel aan u als aan de eerste minister. Ik denk dat in deze tijden uitwisselingsprogramma's eigenlijk eerder vergemakkelijkt dan bemoeilijkt moeten worden. Ik zelf ben ooit met Erasmus mee geweest om te gaan studeren in Madrid. Ik moet u zeggen, een lange tijd weg van huis in een andere cultuur, een andere taal leren en ook daar meemaken aan de universiteit hoe mensen kijken naar problemen geeft toch een bredere kijk op de wereld. Men ontmoet ook heel veel mensen. Ik ben dus zelf een heel groot voorstander van uitwisselingsprogramma's, of dat nu is na het secundair onderwijs of tijdens de universitaire studies.

Ik heb ondertussen ook een geruststellend antwoord mogen ontvangen van onze eerste minister die zegt dat zowel hij als u de nodige stappen hebben ondernomen. Alleen zegt hij nog niet dat we het op papier hebben dat het in orde zal komen. Ik reken er echter op dat ons land de nodige stappen heeft ondernomen en dat de wijziging zoals ze werd voorgesteld in de Verenigde Staten van Amerika niet zal doorgaan zodat onze studenten nog op een gemakkelijke manier een jaartje naar Amerika zouden kunnen gaan.

10.03 Minister Karel De Gucht: Mijnheer de voorzitter, dit is bijzonder gemakkelijk, want het antwoord werd reeds gegeven tijdens het

10.01 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Chaque année, depuis cinquante ans, plusieurs centaines d'élèves belges vont passer un semestre ou une année scolaire complète aux États-Unis. Une petite modification par le US Department of State des règles d'accès applicables aux étudiants participant à ces échanges risque de rendre ces derniers impossibles à l'avenir. Le ministre pourrait-il insister auprès de son homologue américain pour qu'une solution soit trouvée à ce problème?

10.02 Hilde Vautmans (VLD): Je me rallie à l'avis de Mme Verhaert. J'ai déjà entre-temps reçu une réponse rassurante du premier ministre disant que des démarches seraient entreprises pour résoudre ce problème. Le ministre peut-il me confirmer la chose?

10.03 Karel De Gucht, ministre: J'ai discuté de ce point avec les

stellen van de vraag. Dat is praktisch.

De zaak is inderdaad van de baan. Wij hebben geïntervenieerd bij de Amerikaanse autoriteiten. Ik heb persoonlijk mevrouw Rice daarover een uitvoerige brief geschreven en bevestiging ontvangen dat de regelgeving ongewijzigd blijft. Vorige week donderdag heeft ook de Amerikaanse ambassadeur mij nog eens uitdrukkelijk bevestigd dat die zaak van de baan is.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het Congolese leger" (nr. 8405)

11 Question de M. Francis Van den Eynde au ministre des Affaires étrangères sur "l'armée congolaise" (n° 8405)

11.01 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de vraag die ik u stel heeft alles te maken met een interview dat in Le Soir verscheen met de stafchef van het Congolese leger. Hij had het in het interview over de brigades waarover u het had, les brigades brassées, de gemengde brigades, en wat daarmee gebeurde in Oost-Congo. Hij beklagde er zich over dat zij zwaar met desertie worden geconfronteerd, voornamelijk van voormalige leden van de rebellenbeweging RCD. Dit was de beweging die door Rwanda werd gesteund en voor zover ik weet nog altijd wordt gesteund. De man die deze beweging leidt woont trouwens in Rwanda en heeft daar politiek asiel gekregen. Hij zou beschikken over een troepenmacht van ongeveer 5.000 soldaten, wat niet weinig is. De desertie zou niet alleen toenemen, maar zorgt ook voor meer onveiligheid. Ik verwijs naar wat u ons daarover eerder meedeelde.

Ik wil er ook aan toevoegen dat Amnesty International zich ook al grote zorgen maakt over het wegsmelten van het eengemaakte Congolese leger. Op dit ogenblik heeft men dus de indruk dat de operatie om alle rebellenlegers te laten samensmelten met het voormalige Congolese leger tot één Congolees leger, niet echt geslaagd is, met alle gevolgen van dien.

Mijnheer de minister, wat is de houding van de Belgische regering over deze zaak die ook te maken heeft met Rwanda? Dit leger wordt immers van daaruit geleid.

Ik heb ook de indruk dat de situatie in Oost-Congo ten gevolge van de desertie en het actief blijven van dit leger er niet op verbeterd. U hebt ons daarstraks wel gezegd dat u nog altijd gelooft in de verkiezingen die volgend jaar zullen plaatsvinden. Ik zal u eerlijk zeggen dat ik daarover de grootste twijfels heb. Dat is waarschijnlijk een kwestie van perceptie. Denkt u dat in deze omstandigheden die niet zijn zoals verwacht, namelijk een grote pacificatie van Oost-Congo, binnen 7 of 8 maanden verkiezingen zouden kunnen plaatsvinden?

11.02 Minister Karel De Gucht: Mijnheer de voorzitter, Nkunda bevindt zich op de lijst van personen die door het VN-sanctiecomité worden geviséerd. Er zijn nu al richtlijnen gegeven aan de Belgische ambassades om geen visa af te geven aan die personen, dus ook niet aan Nkunda. Een voorstel van VN-resolutie ter bevestiging van de

autorités américaines et Mme Rice et nous sommes parvenus à un résultat satisfaisant. Jeudi dernier, l'ambassadeur américain a confirmé que la réglementation actuelle ne serait pas modifiée.

11.01 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Le chef d'état-major de l'armée congolaise a avoué dans le quotidien "Le Soir" que de plus en plus d'ex-rebelles désertaient les brigades mixtes de l'armée congolaise. Amnesty International confirme que l'armée congolaise unifiée compte de moins en moins d'hommes.

Les déserteurs seraient souvent d'anciens membres du mouvement rebelle RCD, une organisation soutenue par le Rwanda et dirigée par Laurent Nkunda. Ce dernier a obtenu l'asile politique au Rwanda et entretiendrait une armée de cinq mille hommes. Quelle est la position du ministre à l'égard de Laurent Nkunda?

Il semblerait que la fusion des armées rebelles avec l'ancienne armée congolaise soit un échec. Le ministre ne pense-t-il pas que les élections devraient à nouveau être reportées?

11.02 Karel De Gucht, ministre: Laurent Nkunda figure sur la liste des personnes visées par le Comité de sanction de l'ONU. L'ambassade belge sait qu'elle ne

goederen van rebellenleiders ligt ter discussie in New York. Zodra die resolutie is goedgekeurd, zullen wij onmiddellijk de nodige maatregelen nemen.

U zegt: Nkunda bevindt zich in Rwanda. Ik moet u eerlijk zeggen, mijnheer Van den Eynde, dat ik dat niet weet. Het is niet zo evident dat hij 5.000 soldaten onder zich zou hebben. Vorig jaar in juni is er die mars van Nkunda geweest op Bukavu. Als men kijkt wat daar effectief gebeurd is, is die man blijkbaar uit Rwanda vertrokken en naarmate hij dichterbij Bukavu kwam hebben er zich meer en meer groepjes bij hem aangesloten. Het beeld van een georganiseerde troepenmacht is iets wat een beetje vreemd is aan de situatie in Congo. Ik bedoel dan met name in Oost-Congo. Het gaat daar om zeer wisselende coalities. Het is bijzonder moeilijk om daar zicht op te hebben. Het is in ieder geval een zeer negatieve factor, die heer Nkunda, net als ook een zekere heer Mutebutsi die zich in zijn omgeving zeer dikwijls ophoudt.

Alle relativiteit in acht genomen meen ik niet dat men kan spreken van een verslechtering van de toestand in Oost-Congo op dit ogenblik. Alle relativiteit in acht genomen is er eerder een verbetering dan een verslechtering. Wat niet betekent dat er niets verkeerd gaat.

Kunnen er verkiezingen gehouden worden? Wat ik in ieder geval vaststel, is dat nu al 23 miljoen kiezers geregistreerd zijn in Congo. Men zal wellicht naar 25 of 26 miljoen gaan. Dat is een enorm succes. U moet zich dat eens goed inbeelden, de registratie van die kiezers in Congo op enkele duizenden plekken. Er zijn bijna geen wegen meer in Congo. En toch heeft men gezien dat zoveel mensen zich daar voor registratie hebben aangeboden. Want zij zijn niet verplicht zich te laten registreren! Dat wijst er toch op dat er een zeer grote interesse is voor die verkiezingen bij de burgers in Congo, en zeer grote verwachtingen. Ik stel mij soms de vraag of er geen te grote verwachtingen zijn. Maar goed, dat is een andere discussie.

Ik meen dat verkiezingen nu kunnen georganiseerd worden. Goed, materieel is het nog niet mogelijk: er moet eerst een goedkeuring zijn van het referendum, enzovoort. Maar als u mij vraagt: zou men gezien de veiligheidstoestand in Congo op dit ogenblik verkiezingen kunnen organiseren, meen ik van wel.

Trouwens, men heeft dezelfde vragen gesteld over de mogelijkheid tot registratie. Men zei: dat zal wel lukken in Kinshasa en in Bas-Congo en zo, maar in Oost-Congo, in de Kivu-provincies, in de Kasai-provincies zal dat in het honderd lopen. Het is niet in het honderd gelopen. Er zijn incidenten geweest, dat wil ik niet ontkennen, maar eigenlijk is de registratie van die kiezers al bij al goed georganiseerd verlopen, zonder grote incidenten.

Ik meen dus dat de voorwaarden verenigd zijn om verkiezingen te houden. Het zijn natuurlijk de Congolese autoriteiten die ze moeten organiseren. Dat is iets anders.

11.03 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Ik noteer dat u – ik denk niet dat ik uw gedachte hiermee verraad – behoorlijk, nogal, relatief optimistisch bent.

peut en aucun cas lui délivrer de visa. La résolution de l'ONU visant à geler ses avoirs est actuellement en cours d'approbation.

J'ignore où se trouve cet homme, ni s'il est à la tête d'une armée de cinq mille hommes. Dans de telles régions, il n'est généralement pas question de forces organisées, mais plutôt de coalitions mouvantes entre des unités plus restreintes.

Quoi qu'il en soit, il est un fait que Nkunda a une influence très négative sur la situation. Toutefois, je suis convaincu que la situation dans l'est du Congo s'est améliorée plutôt que détériorée. C'est ainsi que 23 millions d'électeurs se sont déjà enregistrés volontairement, ce qui indique que ces élections suscitent certainement l'intérêt de la population. Lorsque j'examine la situation en matière de sécurité, je ne vois aucune raison de reporter les élections.

Je me souviens qu'au départ, on mettait aussi en doute les chances de réussite de la procédure d'enregistrement. Il apparaît aujourd'hui que, mis à part quelques incidents isolés, ce ne fut absolument pas le chaos. Je pense que ce serait pareil pour les élections proprement dites.

11.03 Francis Van den Eynde (Vlaams Belang): Le ministre semble être assez optimiste quant aux chances de réussite des élections.

11.04 Minister **Karel De Gucht**: Als men zich niet relatief opstelt, mijnheer Van den Eynde, dan moet men onmiddellijk stoppen met zich met Centraal-Afrika bezig te houden.

11.05 **Francis Van den Eynde** (Vlaams Belang): Daarover zijn wij het eens. Ik ben echter niet zo optimistisch. Het is een zaak waarin men met Fingerspitzengefühl moet werken. U hebt ook meer informatie dan ik.

11.06 Minister **Karel De Gucht**: En misschien gevoeliger vingers, wie weet.

11.07 **Francis Van den Eynde** (Vlaams Belang): Ik wil de rol van Cassandra niet spelen, maar ik wil toch een waarschuwing geven. Mogelijkerwijze kan het nu, maar over drie maanden dan weer niet.

11.08 Minister **Karel De Gucht**: Daarom zeg ik ook dat, naar mijn bescheiden mening, het nu zou kunnen. Dat blijkt ook uit de manier waarop de registratie verlopen is. Hoe de toestand over zes maanden zal zijn, daarover kan ik mij niet uitspreken.

11.05 **Francis Van den Eynde** (Vlaams Belang): Il dispose bien sûr de plus d'informations que moi.

11.07 **Francis Van den Eynde** (Vlaams Belang): Je comprends aussi que ces chances de réussite valent aujourd'hui mais pas forcément dans trois mois.

11.08 **Karel De Gucht**, ministre: J'ai effectivement dit qu'à mon humble avis, les élections au Congo pourraient avoir lieu aujourd'hui.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De heer Tastenhoye kan niet aanwezig zijn. Vraag nr. 8420 van de heer Tastenhoye en vraag nr. 8652 van de heer Geert Lambert worden bijgevolg uitgesteld.

12 **Vraag van de heer Roel Deseyn aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het verwijderen van parlementsleden op de G24-meeting met het IMF" (nr. 8448)**

12 **Question de M. Roel Deseyn au ministre des Affaires étrangères sur "l'expulsion de parlementaires lors de la réunion entre le G24 et le FMI" (n° 8448)**

12.01 **Roel Deseyn** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wij hebben kunnen vernemen dat er op de G24-meeting met het IMF van 23 september 2005 een incident was met enkele parlementsleden.

Het was de bedoeling dat de betrokkenen de vergadering als gast zouden bijwonen. Zij zouden dat niet zomaar als waarnemer doen maar ook om toelichting te geven bij een petitie, ondertekend door parlementsleden over de hele wereld, over het ontbreken van enige vorm van democratie in het IMF- en Wereldbankbeleid. Misschien hebben enkele collega's hier vandaag aanwezig ook deze petitie getekend. Hun aanwezigheid was dus niet zomaar vrijblijvend.

De betrokkenen zouden worden gehoord door de Wereldbankvoorzitter en door de IMF-directeur. Zij werden echter vroegtijdig uit de conferentiezaal verwijderd door IMF-ambtenaren.

Daarom stel ik de volgende vragen.

Bent u op de hoogte van het incident?

Heeft de Belgische regering een initiatief genomen om tegen de gang

12.01 **Roel Deseyn** (CD&V): Un incident est survenu lors de la réunion entre le G24 et le Fonds monétaire international (FMI) du 23 septembre 2005. Quelques parlementaires devaient assister à la réunion en tant qu'invités pour fournir des explications sur une pétition signée par des parlementaires du monde entier, qui dénonce l'absence de processus décisionnel démocratique au sein du FMI et de la Banque mondiale. Un entretien leur avait été promis avec le président de la Banque mondiale et le directeur du FMI mais ces parlementaires ont pourtant été expulsés prématurément de la salle de conférences.

Le ministre est-il informé de cet

van zaken protest aan te tekenen?

incident? A-t-il déjà protesté? Quel est son avis sur la pétition?

Wat is uw mening over de inhoud van de petitie?

Zal u de zaak verder opvolgen, opdat de volgende keer de procedure ook de mogelijkheid zou bieden om dergelijke zaken te kunnen toelichten, zonder dat de betrokken op naar mijn aanvoelen onterechte veiligheidsmaatregelen stuiten?

12.02 Minister **Karel De Gucht**: Mijnheer Deseyn, ik dank u voor uw vraag.

Ik werd door mijn diensten niet op de hoogte gebracht van voormeld incident. Aangezien ik er niet van op de hoogte was, heb ik dus ook niet kunnen optreden of tussenbeide komen. Trouwens, dergelijke zaken spelen zich af in de directe omgeving van een dergelijke vergadering.

De inhoud van de petitie heb ik eerlijk gezegd niet. U zegt dat het gaat over de democratisering van het IMF- en Wereldbankbeleid. Ik zou u willen vragen de vraag te stellen aan de heer Reynders. Het dossier hoort immers thuis in zijn bevoegdheidsdomein. Aangezien de vraag niet in mijn bevoegdheidsdomein thuishoort, heb ik mij ook niet speciaal beziggehouden om de resolutie in handen te krijgen. U moet de vraag dus eigenlijk aan de heer Reynders stellen.

12.03 **Roel Deseyn** (CD&V): Mijnheer de minister, ik zal uw suggestie opvolgen en de vraag aan uw collega Reynders voorleggen.

Dat belet echter niet dat u wel een houding zou kunnen aannemen bij een volgende gelegenheid waarop mensen worden uitgenodigd om bepaalde zaken, die een zekere richting aan de politiek die in dergelijke, internationale assemblees wordt gevoerd, toe te lichten. U moet dan oog hebben voor het respecteren van hun rechten. Dat valt wel degelijk onder uw verantwoordelijkheid. U moet dan een zeker engagement opnemen. We kunnen daarover formele discussies voeren. Het zou echter een gezonde instelling zijn.

12.04 Minister **Karel De Gucht**: Mijnheer Deseyn, de diensten van de Belgische ambassades, waar ook ter wereld, spannen zich bijzonder in voor welke parlementaire missie dan ook. Als zich echter op zo een vergadering een incident met de veiligheidsdiensten voordoet, zijn wij daarvan niet noodzakelijk op de hoogte. Dat moet u ook begrijpen.

Het is wellicht niet uw bedoeling, maar ik zou niet graag hebben dat in vraag wordt gesteld dat de diensten van onze ambassades al het mogelijke en zelfs het onmogelijke doen om de parlementsleden, van welke gezindheid ze ook mogen zijn, bij te staan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Aan de orde zijn thans de samengevoegde vragen 8621 van mevrouw Muylle, over het Belgisch standpunt in het kader van de WTO-onderhandelingen over landbouw en 8784 van mevrouw Verhaert over de positionering van België in de aanloop van de ministeriële top van de WTO te Hongkong van december dit jaar.

12.05 **Inga Verhaert** (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de

12.02 **Karel De Gucht**, ministre: Je ne suis informé ni de l'incident, ni du contenu de la pétition. Étant donné le contexte de la réunion, il serait préférable que M. Deseyn pose cette question au ministre des Finances.

12.03 **Roel Deseyn** (CD&V): Je le ferai mais il n'empêche que le ministre peut avoir un avis sur un incident survenu lors d'une réunion internationale.

12.04 **Karel De Gucht**, ministre: Les ambassades belges mettent toujours tout en œuvre pour recevoir et accompagner les délégations belges dans des conditions optimales à l'occasion de ce genre de réunions. Elles ne sont néanmoins pas systématiquement informées de ce type d'incidents.

12.05 **Inga Verhaert** (sp.a-spirit):

minister, gelet op het gevorderde uur en op het feit dat dit een zeer uitgebreide vraag is, ben ik bereid ze om te zetten in een schriftelijke vraag als u mij vandaag uw antwoord bezorgt.

Compte tenu de l'heure avancée et eu égard à la portée et à la technicité de cette question, je la transformerai en question écrite.

12.06 Minister **Karel De Gucht**: Mevrouw Verhaert, ik zal u het uitvoerig antwoord laten geworden. Het lijkt mij immers weinig zinvol het een kwartier lang voor te lezen.

12.06 **Karel De Gucht**, ministre: Je dispose d'une réponse circonstanciée, que je transmettrai immédiatement à Mme Verhaert.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, kunt u uw antwoord ook aan mevrouw Muylle laten bezorgen?

12.07 Minister **Karel De Gucht**: Ja.

13 Question de Mme Karine Lalieux au ministre des Affaires étrangères sur "l'extradition d'Hissène Habré" (n° 8546)

13 Vraag van mevrouw Karine Lalieux aan de minister Buitenlandse Zaken over "de uitlevering van Hissène Habré" (nr. 8546)

13.01 **Karine Lalieux** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, j'avais déposé cette question voilà plus d'un mois. Depuis, les événements ont quelque peu évolué; Hissène Habré a été arrêté au Sénégal. La question qui se pose aujourd'hui est la suivante: va-t-il être ou non extradé? J'ai l'impression que le Sénégal veut juger cet homme et que le Tchad ne s'y oppose pas.

13.01 **Karine Lalieux** (PS): Hissène Habré werd in Senegal aangehouden. Heeft België bilaterale en multilaterale contacten gelegd om de uitlevering van de gewezen president van Tsjaad te bekomen zodat hij op grond van de genocidewet kan worden berecht?

La Belgique a-t-elle développé des contacts bilatéraux et multilatéraux pour aboutir à l'extradition de Hissène Habré, ancien président du Tchad, et à son jugement sur la base de la loi sur la compétence universelle?

13.02 **Karel De Gucht**, ministre: Madame Lalieux, je peux vous confirmer que tant mon département que le parquet fédéral et le ministre de la Justice ont mené à bien, dans un délai extrêmement court, toutes les démarches nécessaires à la transmission officielle aux autorités sénégalaises de la demande d'extradition à l'encontre de l'ex-président tchadien Hissène Habré.

13.02 Minister **Karel De Gucht**: Zowel mijn departement als het federaal parket en de minister van Justitie hebben in een zeer korte tijdsspanne alle nodige stappen gezet om de Senegalese overheid officieel om de uitlevering van Hissène Habré, gewezen president van Tsjaad, te verzoeken.

Ainsi, le mandat d'arrêt international délivré le 19 septembre dernier par le juge d'instruction Franssen a été suivi dans la même journée d'un signalement Interpol, avec notice rouge, c'est-à-dire une demande d'arrestation provisoire. Ce signalement a été transmis, d'une part, au siège central d'Interpol à Lyon et, d'autre part, au bureau Interpol de Dakar, comme il est de coutume de le faire lorsque le pays de résidence de la personne dont l'extradition est demandée est connu des autorités du pays demandant l'extradition.

Op 15 november jongstleden werd Hissène Habré aangehouden en in voorlopige hechtenis geplaatst. De uitleveringsprocedure loopt verder en zal eerlang in een nieuwe fase belanden. De uitleveringsprocedure lijkt veel op die van ons land.

Les autorités du pays demandant l'extradition disposent de deux mois, à partir de l'arrestation provisoire de l'intéressé, pour transmettre la demande originale d'extradition aux autorités du pays où se trouve la personne dont l'extradition est demandée. Ce délai ne devra même pas courir puisque deux demandes originales d'extradition sont parvenues à Dakar par la voie diplomatique, voie normale pour ce faire, dès le vendredi 23 septembre et ont été immédiatement remises aux autorités compétentes, soit le ministère de la Justice et celui des Affaires étrangères sénégalais.

Dit uitleveringsverzoek moet zoals elk ander uitleveringsverzoek behandeld worden. Toen Senegal om uitlevering verzocht werd, hebben de Belgische autoriteiten evenwel inlichtingen ingewonnen over het algemene klimaat, zowel

Hissène Habré a finalement été arrêté et mis en détention préventive

le 15 novembre dernier. La procédure d'extradition suit son cours et devrait se poursuivre bientôt par un avis de la chambre des mises en accusation de la cour d'appel de Dakar. L'ensemble de la procédure est très comparable à la procédure belge d'extradition.

Comme dans tous les autres cas de demande d'extradition, les autorités belges se tiennent régulièrement informées de l'évolution du dossier auprès des différentes autorités sénégalaises compétentes, par l'intermédiaire de notre ambassade à Dakar.

Je tiens toutefois à insister sur le fait que, sauf le caractère exceptionnel de gravité des faits reprochés et les fonctions élevées précédemment occupées par Hissène Habré, il convient de traiter cette demande d'extradition comme toute autre demande d'extradition, c'est-à-dire dans le respect des procédures de droit belge, sénégalais et international et dans le respect du principe de séparation des pouvoirs.

Si les avocats de M. Hissène Habré pouvaient démontrer que la procédure d'extradition n'avait pas respecté ces règles et n'était le fruit que de pressions politiques, les poursuites qui auraient lieu en Belgique pourraient être entachées de nullité absolue. Dans le respect de ces principes, je peux vous assurer que la Belgique a mis et met tout en œuvre pour que ce dossier judiciaire puisse aboutir à un procès équitable en Belgique, comme le souhaitent toutes les victimes qui se sont constituées partie civile dans notre pays.

Je peux toutefois vous confirmer que, lorsque la demande d'extradition a été transmise au Sénégal, les autorités belges se sont informées du climat général tant au Sénégal que sur le plan international dans lequel s'inscrivait cette demande d'extradition. C'est ainsi que le président sénégalais, M. Wade, a, depuis plusieurs années, déclaré publiquement qu'il était favorable à l'extradition de l'ex-président Habré vers un pays qui pourrait lui assurer un procès équitable. Depuis, le secrétaire général des Nations unies, M. Kofi Annan a déclaré qu'à son estime, les autorités sénégalaises devraient recevoir positivement la demande belge. Par ailleurs, le président de la Commission européenne a été personnellement sensibilisé au dossier.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

14 Questions jointes de

- M. Eric Libert au ministre des Affaires étrangères sur "la mise en oeuvre par la Belgique de l'arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme du 23 juillet 1968" (n° 8725)

- M. Eric Libert au ministre des Affaires étrangères sur "la position défendue par le gouvernement belge le 22 novembre au cours de l'audition prévue par la commission des Questions juridiques du Conseil de l'Europe et ayant à l'ordre du jour la convention-cadre pour la protection de minorités nationales" (n 9068)

14 Samengevoegde vragen van

- de heer Eric Libert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de uitvoering door België van het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 23 juli 1968" (nr. 8725)

- de heer Eric Libert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "het standpunt dat de Belgische regering op 22 november tijdens de hoorzitting van de commissie Juridische Vraagstukken van de Raad van Europa inzake de raamovereenkomst ter bescherming van de nationale minderheden zal verdedigen" (nr. 9068)

in Senegal als op internationaal vlak, waarin het uitleveringsverzoek kaderde. De Senegalese president verklaart al jaren publiekelijk dat voormalig president Habré best uitgewezen wordt naar een land waar hij een eerlijk proces kan krijgen. Kofi Annan heeft verklaard dat de Senegalese autoriteiten het Belgische verzoek gunstig zouden moeten ontvangen. De voorzitter van de Europese Commissie ten slotte heeft zich dit dossier persoonlijk aangetrokken.

14.01 Eric Libert (MR): Monsieur le président, par quelle question souhaitez-vous que je commence?

Le **président:** Elles sont jointes!

14.02 Eric Libert (MR): Je les pose donc à la suite.

Monsieur le ministre, j'aborde, tout d'abord, la question concernant la position défendue par le gouvernement belge, aujourd'hui, 22 novembre, au cours de l'audition prévue par la commission des Questions juridiques du Conseil de l'Europe, et ayant à son ordre du jour la convention-cadre pour la protection des minorités nationales.

Aujourd'hui se déroule à Paris une importante réunion de la commission des Questions juridiques et des droits de l'homme du Conseil de l'Europe, qui a pour ordre du jour la ratification de la convention-cadre pour la protection des minorités nationales. Au cours de cette réunion seront présentés des rapports d'experts sur les questions relatives aux minorités nationales et seront auditionnés des représentants des pays membres du Conseil de l'Europe, parmi lesquels ceux qui n'ont pas encore, soit signé, soit ratifié, dont la Belgique, la convention-cadre sur la protection des minorités nationales.

Des auditions de représentants d'ONG actives dans le domaine des droits de l'homme sont également prévues. Ainsi, pour la Belgique, c'est une représentante de la section flamande de la Ligue des droits de l'homme qui sera invitée à s'exprimer à ce sujet.

Pour le gouvernement belge, vous auriez délégué un ambassadeur ou, en tout cas, une personne qui aurait rang ad hoc d'ambassadeur et qui serait une référence, semble-t-il, en matière des droits des minorités nationales.

Le 14 décembre 2004 ainsi que le 12 janvier 2005, monsieur le ministre, vous m'aviez répondu à une question concernant la non-ratification par la Belgique de la convention-cadre qu'à votre point de vue "de toute manière, les décisions dans le cadre du Conseil de l'Europe n'avaient pas de valeur législative ou conventionnelle, n'avaient aucune valeur contraignante, mais une simple valeur d'avis" et que "de toute manière, la notion de minorité nationale, pourtant clairement définie dans la résolution 1301 du Conseil de l'Europe, faisait toujours l'objet de divergences au sein de la Conférence interministérielle de politique étrangère". A cette occasion, vous aviez vous-même reconnu dans votre réponse que la Belgique en était à un état de blocage.

Aujourd'hui, je vous poserai une question qui sera limitée à l'audition qui a lieu pour l'instant à Paris. Pouvez-vous me faire savoir la teneur précise du mandat délivré au représentant du gouvernement belge au cours de cette audition? Une note juridique sera-t-elle remise par ce dernier à cette occasion? Dans l'affirmative, quel en sera le contenu?

J'en arrive à ma deuxième question, s'agissant de la mise en œuvre par la Belgique de l'arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme du 23 juillet 1968, il n'y a pas d'erreur, il s'agit bien du 23 juillet 1968. Le point 23 de la résolution 1301 du 26 septembre 2002 de l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe dont je viens de

14.02 Eric Libert (MR): Vandaag vindt in Parijs een belangrijke vergadering plaats van de commissie juridische zaken en mensenrechten van de Raad van Europa, met als onderwerp de ratificatie van de raamovereenkomst inzake de bescherming van de nationale minderheden. Voor de Belgische regering zou u iemand hebben afgevaardigd die de graad van ambassadeur heeft en die blijkbaar een zwaargewicht is op het stuk van de rechten van de nationale minderheden.

Op 14 december 2004 en 12 januari 2005 gaf u in uw antwoord toe dat het ratificatieproces in België op een dood spoor zat. Kan u me laten weten welk mandaat de vertegenwoordiger van de Belgische regering tijdens die hoorzitting precies heeft gekregen? Zal hij bij die gelegenheid een juridische nota overmaken? Zo ja, welke zal de inhoud daarvan zijn?

Mijn tweede vraag betreft de toepassing van het arrest van het Europees Hof voor de rechten van de mens van 23 juli 1968 door België. Het Hof oordeelde toen dat een wettelijke bepaling moest worden afgeschaft omdat ze een discriminerend effect had. De wet moest Franstaligen die in gemeenten zonder faciliteiten van het Vlaamse Gewest wonen, de mogelijkheid bieden om hun kinderen in de faciliteiten-gemeenten school te laten lopen, net zoals Vlaamse kinderen uit het Vlaamse Gewest naar de Vlaamse scholen in de faciliteiten-gemeenten kunnen gaan. In punt 23 van de resolutie 1301 van 26 september 2002 van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa betreffende de bescherming van minderheden in België wordt ons land ertoe

parler dans ma question précédente, relative à la protection des minorités en Belgique dispose précisément ceci: "L'Assemblée appelle le Royaume de Belgique à mettre en œuvre pleinement sans plus tarder l'arrêt de la Cour européenne des droits de l'homme rendu le 23 juillet 1968, lequel décidait que les enfants de parents qui ne résident pas dans les six communes de la périphérie bruxelloise doivent néanmoins être autorisés à fréquenter les écoles francophones de ces communes."

La Cour avait ainsi considéré que l'article 7, §3 de la loi du 2 août 1963 sur l'emploi des langues en matière administrative était contraire à l'article 2 du protocole additionnel combiné avec l'article 14 de la Convention européenne des droits de l'homme, dans la mesure où la disposition légale belge prévoyait et prévoit toujours que l'enseignement organisé en français dans ces communes n'est accessible qu'aux enfants dont les parents résident dans ces communes.

Ce faisant, la loi empêche donc les enfants francophones qui ne résident pas dans une commune à facilités mais dans une autre commune de la Région flamande, d'accéder à un établissement scolaire existant dans une des communes à facilités. Et ce, alors que les enfants flamands des communes de la Région flamande qui ne sont pas à facilités peuvent, eux, avoir accès aux écoles flamandes situées dans les communes à facilités.

La Cour a donc considéré qu'il s'agissait d'une discrimination fondée notamment sur la langue. Le législateur n'a toujours pas modifié cette disposition légale jugée discriminatoire par la Cour, contrairement à la recommandation du Conseil de l'Europe qui suivait la résolution 1301. Cette disposition est donc toujours à l'heure actuelle formellement en vigueur.

La résolution 1301 est restée lettre morte.

En conséquence, monsieur le ministre, pouvez-vous me faire savoir pourquoi l'Etat belge ne s'est toujours pas conformé à cet arrêt de la Cour et, par voie de conséquence, à ce point visé dans la résolution 1301 de septembre 2002 du Conseil de l'Europe?

14.03 Karel De Gucht, ministre: Monsieur le président, la première question posée par M. Libert a été introduite hier soir auprès de mes services. Je ne peux donc pas lui donner de réponse maintenant. Je vais m'informer et je lui communiquerai la réponse par écrit.

14.04 Eric Libert (MR): Il s'agit de la question concernant l'audition qui a lieu aujourd'hui à Paris.

Le **président**: Il y a eu une modification de l'ordre du jour. Je propose que le ministre vous envoie par écrit la réponse à cette question et qu'il réponde à votre autre question.

14.05 Eric Libert (MR): Monsieur le président, il serait déjà sage de répondre à ma deuxième question.

opgeroepen de in het arrest aangeklaagde wettelijke bepaling onverwijld bij te sturen. De wetgever heeft dat tot op heden echter nog steeds niet gedaan.

Waarom heeft de Belgische Staat zich nog steeds niet geschikt naar dat arrest van het hof en bijgevolg naar de definitie zoals die in resolutie 1 301 van september 2002 van de Raad van Europa werd vastgelegd?

14.03 Minister Karel De Gucht: De eerste vraag werd pas gisteravond aan mijn diensten voorgelegd zodat ik ze nu niet kan beantwoorden.

De **voorzitter**: De agenda werd gewijzigd. Ik stel voor dat de minister die vraag schriftelijk beantwoordt en dat hij nu op uw tweede vraag antwoordt.

14.06 Karel De Gucht, ministre: J'observe simplement que la question a été introduite hors délai. Je ne suis donc pas en mesure d'y répondre maintenant.

Monsieur Libert, pour ce qui concerne votre deuxième question, je dois vous dire qu'elle est de nature exclusivement politique, et qu'au niveau technique, je ne suis pas compétent en cette matière.

14.07 Eric Libert (MR): Monsieur le président, j'en reste sans voix!

En septembre 2002, l'assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe adresse une résolution à la Belgique, dans laquelle il est notamment dit qu'elle doit mettre fin à une disposition légale discriminatoire et qu'elle doit autoriser les francophones résidant dans les communes de la Région flamande sans facilités à pouvoir envoyer leurs enfants dans des écoles situées dans des communes à facilités, tout comme les enfants flamands de la Région flamande peuvent aller dans des écoles flamandes des communes à facilités.

Cette recommandation date maintenant d'il y a trois ans. Elle a été adressée à la Belgique et vous êtes le représentant tout désigné de la Belgique à l'étranger en votre qualité de ministre des Affaires étrangères. Vous me dites, en plus, que c'est une question politique, je ne l'ignore pas, et vous êtes d'ailleurs le premier homme politique en la matière, eu égard aux compétences que vous exercez. Dès lors, je ne comprends vraiment pas comment vous pouvez me répondre qu'il ne vous appartient pas ou, en tout cas, que vous n'êtes pas en mesure de répondre à une question aussi simple que celle que je viens de vous poser.

14.08 Karel De Gucht, ministre: Monsieur Libert, vous savez très bien qu'il a été débattu de ce point lorsque nous avons tenté de résoudre le problème de Bruxelles-Hal-Vilvorde. Ce point figurait à notre ordre du jour. Nous ne sommes pas parvenus à un compromis. Je ne peux que faire ce constat. Dès lors, je ne puis vous donner une réponse ou une solution en ce moment pour la simple raison que répondre éventuellement à cette observation relève d'une décision de politique interne. Cela me semble évident!

14.09 Eric Libert (MR): Monsieur le ministre, considérez-vous, en votre qualité de ministre des Affaires étrangères, qu'il convient que la Belgique rencontre la résolution et la recommandation prises par l'assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe en la matière?

14.10 Karel De Gucht, ministre: Je trouve que les résolutions et les recommandations de l'assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe constituent des documents intéressants, mais ceux-ci ne

14.06 Minister Karel De Gucht: Uw tweede vraag is volledig politiek geïnspireerd en op technisch vlak ben ik terzake niet bevoegd.

14.07 Eric Libert (MR): Ik begrijp niet dat u zich onbevoegd verklaart om mij te antwoorden, of waarom u het antwoord op een doodeenvoudige vraag zoals de mijne schuldig blijft.

14.08 Minister Karel De Gucht: U weet zeer goed dat dat probleem besproken werd toen wij getracht hebben de kwestie Brussel-Halle-Vilvoorde op te lossen. Wij zijn er niet in geslaagd een compromis te bereiken. Ik kan u bijgevolg momenteel geen antwoord geven of een oplossing aanreiken om de eenvoudige reden dat een eventueel antwoord op die opmerking moet voortvloeien uit een binnenlandse beleidsbeslissing.

14.09 Eric Libert (MR): Vindt u, in uw hoedanigheid van minister van Buitenlandse Zaken, dat België zich naar de resolutie van de parlementaire assemblee van de Raad van Europa ter zake moet schikken en aan de aanbevelingen ervan moet tegemoetkomen?

14.10 Minister Karel De Gucht: Ik vind dat de resoluties en aanbevelingen van de parlemen-

sont pas contraignants!

taire assemblee van de Raad van Europa interessante documenten zijn, maar zij zijn niet bindend.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

15 Vraag van mevrouw Inga Verhaert aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de toename van het aantal lichte wapens in de regio van de Grote Meren" (nr. 8905)

15 Question de Mme Inga Verhaert au ministre des Affaires étrangères sur "l'augmentation du nombre d'armes légères présentes dans la région des grands lacs" (n° 8905)

De **voorzitter**: Dit is, zoals daarstraks afgesproken, de laatste vraag die wordt gesteld. De minister had ons eigenlijk al moeten verlaten. Mevrouw Verhaert, ik vraag u daarom beknopt te zijn, maar dat kan voor u geen enkel probleem zijn.

15.01 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dat er veel wapentuig is in de regio van de Grote Meren, is natuurlijk geen verrassing, anders zouden we daar niet zo vaak over spreken.

Uit een rapport van Amnesty International blijkt nu echter dat er ook massaal lichte wapens beschikbaar zijn.

Mijnheer de minister, wat doet België? Wat kunnen wij eraan doen opdat internationale instanties het VN-embargo in de regio zouden naleven? Zijn Belgische diplomaten daarbij rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken? Hebben zij al vaststellingen gedaan?

Wat kunnen wij eraan doen om die zaak nog hoger op de politieke agenda te plaatsen bij internationale instanties?

De **voorzitter**: Mevrouw Verhaert, bedankt, ook voor de beknoptheid van uw vraag.

15.02 Minister Karel De Gucht: Mijnheer de voorzitter, ik kan alleen maar een lang antwoord geven als ik die vraag ernstig wil beantwoorden.

Laat het me als volgt samenvatten. Er zijn inderdaad veel te veel lichte wapens beschikbaar in de regio. Ik ben me daar ten volle van bewust. Dat is trouwens ook de reden geweest dat ik me met man en macht heb verzet tegen de bouw door een Belgisch bedrijf, met afdekking van het risico door de Delcredere dienst, van een munitiefabriek in Tanzania. Het is duidelijk dat dat een proliferatie ten gevolge zou hebben gehad in heel de regio, dus ook in Congo.

Wij zijn met dat dossier echt voortdurend bezig. We oefenen er op alle mogelijke en onmogelijke manieren druk op uit.

Ik wil u voorstellen dat ik het uitvoerig antwoord, waarin alle acties staan die wij ondernomen hebben, ter beschikking stel. Het voorlezen ervan zou op dit ogenblik niet veel bijbrengen. Wij zijn er constant mee bezig.

De proliferatie van de lichte wapens is trouwens een van de meest cruciale elementen in heel het dossier. Een aantal internationale mogendheden nemen terzake hun verantwoordelijkheid niet op. Het is geen toeval dat men er zelfs op de G8 niet uit geraakt. Men spreekt

15.01 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Que peut faire la Belgique pour faire respecter l'embargo sur les armes des Nations unies dans la région des Grands Lacs? Des diplomates belges sont-ils impliqués dans le monitoring de cet embargo? Quelles initiatives la Belgique peut-elle prendre afin que ce sujet bénéficie d'une plus grande priorité?

15.02 Karel De Gucht, ministre: Il y a en effet beaucoup trop d'armes légères en circulation dans cette région. C'est aussi la raison pour laquelle je me suis opposé à la construction d'une usine d'armes en Tanzanie avec couverture du Ducroire. Je répondrai de manière plus précise à votre question par écrit. Je me limiterai ici à encore ajouter que certains grandes puissances ne prennent pas leurs responsabilités en matière de prolifération des armes comme l'a encore montré le dernier sommet du G8. Le nombre d'armes dans une région s'avère pourtant déterminant sur le plan de l'intensité des conflits qui y règnent.

natuurlijk over handel. Dat is een zeer spijtige zaak.

Er wordt geredeneerd dat er hoe dan ook wordt gevochten. Maar neen, het aantal wapens dat in de regio aanwezig is, is wel degelijk van belang voor de intensiteit van de conflicten die zich daar voordoen.

Het technische antwoord zal ik u volledig bezorgen.

15.03 Inga Verhaert (sp.a-spirit): Bedankt.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

15.04 Eric Libert (MR): Monsieur le président, j'ai encore une question à poser.

Le **président**: Nous en avons discuté tout à l'heure.

15.05 Eric Libert (MR): Je viens de me renseigner: ma question a été introduite vendredi.

15.05 Eric Libert (MR): Mijnheer de voorzitter, ik heb net inlichtingen ingewonnen: mijn andere vraag werd vrijdag al ingediend ...

Le **président**: Je demanderai aux services de vérifier.

15.06 Eric Libert (MR): Elle concerne un événement qui se déroule aujourd'hui à Paris. Il est donc incontestable qu'il soit d'actualité. La question a été introduite vendredi. Et on me dit aujourd'hui qu'elle a été déposée tardivement, hier.

15.06 Eric Libert (MR): ... en zij heeft betrekking op een evenement dat vandaag in Parijs plaatsvindt en dus wel degelijk actueel is.

Le **président**: Monsieur Libert, je dois vous dire que votre première question ne figurait pas non plus à mon ordre du jour. Cela semble donc confirmer les dires du ministre. Ces questions figurent uniquement sur l'ordre du jour qui vient de m'être remis. Par conséquent, il est incontestable qu'un problème se pose. Je vais donc faire procéder à des vérifications.

De **voorzitter** : Uw eerste vraag stond noch op mijn agenda, noch op die van de minister vermeld. Er rijst dus een probleem.

15.07 Eric Libert (MR): Dans ce cas, monsieur le président, monsieur le ministre, si cela ne vous ennuie pas, je propose que ma question figure à l'ordre du jour d'une prochaine séance.

15.07 Eric Libert (MR): Ik zal die vraag dus opnieuw indienen tegen de volgende openbare vergadering.

Le **président**: Monsieur Libert, vous devez donc la réintroduire.

15.08 Eric Libert (MR): Je le ferai, monsieur le président.

La réunion publique de commission est levée à 12.43 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.43 uur.